

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет кораблебудування ім. адмірала Макарова

Факультет економіки моря
Кафедра фінансів

«ДОПУЩЕНИЙ ДО ЗАХИСТУ»

Завідувач кафедри фінансів

професор НУК, д.е.н. Рогов Г.К.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

на тему: «АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВА»

Виконав: студент групи 4441

Щербина Д.І.

(підпис)

Керівник роботи:

Доцент кафедри фінансів, к.е.н.

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Приходько Н.В.

(підпис)

м. Миколаїв – 2023 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Факультет економіки моря

Кафедра _____ фінансів
Спеціальність _____ 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітня програма _____ «Фінанси, банківська справа та страхування»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми
доцент, к.е.н. Пащенко О.В.
«___» _____ 2023 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

Студенту _____ Щербина Денис Ігорович
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи _____ «Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства»

Керівник роботи _____ Приходько Наталія Василівна, доц., к.е.н.
(науковий ступень, вчене звання, прізвище, ім'я по батькові)

Затверджені наказом ректора № 328-уч. від «12» квітня 2023 року

2. Термін подання роботи _____ 12 червня 2023 року

3. Вихідні дані по роботі: _____
Фінансова звітність АТ «Миколаївобленерго» за 2019-2021рр.
Нормативно-законодавча база

4. Перелік питань, що належать до розробки (найменування розділів):

1. Дослідити сутність поняття фінансових результатів. 2. Розкрити існуючі методи аналізу фінансових результатів підприємства. 3. Визначити інформаційну та нормативну базу аналізу фінансових результатів підприємства. 4. Здійснити аналіз фінансових результатів АТ «Миколаївобленерго». 5. Розробити шляхи підвищення фінансових результатів АТ «Миколаївобленерго».

5. Перелік презентаційних матеріалів:

1. Аналітичний баланс АТ «Миколаївобленерго» за 2020-2021 рр. 2. Відносні показники оцінки фінансової стійкості АТ «Миколаївобленерго» за період 2020-2021 рр. 3. Аналіз динаміки, рівня і структури фінансових результатів АТ «Миколаївобленерго» за період 2020-2021 рр. 4. Динаміка структури доходів АТ «Миколаївобленерго» за період 2019-2021 рр. 5. Аналіз динаміки, рівня і структури витрат АТ «Миколаївобленерго» за 2019-2021 рр.

6. Факторний аналіз зміни валового прибутку АТ «Миколаївобленерго» за 2020-2021 рр. 7. Динаміка зміни рентабельності продаж та витрат АТ «Миколаївобленерго» за 2020-2021 рр. та динаміки зміни рентабельності капіталу, основних фондів, виробництва АТ «Миколаївобленерго» за 2020-2021 рр. 8. Прогнозний звіт про фінансові результати АТ «Миколаївобленерго» на 2022 рік. 9. Заходи покращення фінансового стану та збільшення фінансових результатів підприємства.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
4	Мозговий А.М., доцент НУК		

7. Дата видачі завдання _____ 06.02.2023 _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Терміни виконання етапів роботи	Примітка
1	Визначення керівника роботи та узгодження теми	6.02.-10.02.23	Виконано
2	Складання змісту та узгодження з керівником	13.02.-24.02.23	Виконано
3	Вивчення літературних джерел	13.02.-24.02.23	Виконано
4	Збір та систематизація інформації за темою роботи	27.02.-10.03.23	Виконано
5	Розробка теоретичного розділу	13.03.-25.03.23	Виконано
6	Розробка аналітичного розділу	3.04.-30.04.23	Виконано
7	Розробка проектного розділу	05.04.-28.05.23	Виконано
8	Розробка спеціального розділу	5.04.-28.05.23	Виконано
9	Розробка вступу, висновків, списку джерел	28.05.-04.06.23	Виконано
10	Розробка презентації та доповіді	2.06.-14.06.23	Виконано

Студент _____ Щербина Д.І.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____ Приходько Н.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА	7
1.1. Сутність поняття «фінансові результати».....	7
1.2. Нормативно-правове та інформаційне забезпечення аналізу фінансових результатів підприємства	11
1.3. Методи аналізу фінансових результатів підприємства	15
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИКЛАДІ АТ «МИКОЛАЇВОбЛЕНЕРГО»).....	25
2.1. Загальна характеристика об'єкта дослідження	25
2.2. Аналіз фінансового стану підприємства	28
2.3. Аналіз динаміки і структури фінансових результатів	37
2.4. Факторний аналіз прибутку	43
2.5. Оцінка показників рентабельності	45
РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО ЗРОСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ АТ «МИКОЛАЇВОбЛЕНЕРГО»	51
3.1. Ризики та проблеми фінансової діяльності підприємства	51
3.2. Розробка заходів щодо зміцнення фінансового стану підприємства	56
РОЗДІЛ 4. ОХОРОНА ПРАЦІ.....	58
ВИСНОВКИ	63
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	67
ДОДАКТИ	

ВСТУП

Фінансові результати є важливою складовою аналізу діяльності підприємств, оскільки вони відображають фінансовий стан та результативність підприємницької діяльності. Аналіз фінансових результатів підприємства є необхідним для оцінки його ефективності, стабільності та конкурентоспроможності на ринку.

В сучасному економічному середовищі, де підприємства зіткнуті зі зростаючою конкуренцією та швидкими змінами, аналіз фінансових результатів стає ключовим інструментом для керівників та інвесторів. Здійснення компетентного аналізу фінансових результатів дозволяє оцінити ефективність функціонування підприємства, виявити проблемні сфери та резерви для покращення фінансової продуктивності.

Аналіз фінансових результатів підприємства передбачає детальне вивчення його фінансових звітів, зокрема балансу, звіту про прибутки та збитки, звіту про зміни власного капіталу та грошових потоків. Цей аналіз дозволяє зрозуміти структуру та динаміку фінансових показників підприємства, таких як прибуток, рентабельність, ліквідність, платоспроможність, забезпеченість капіталом та інші. Виявлення залежностей, трендів та відхилень у фінансових показниках дозволяє зробити обґрунтовані висновки про фінансову стійкість та перспективи розвитку підприємства.

Проблему забезпечення фінансових результатів підприємств вивчали такі українські науковці як В. Ю. Боюн, О.П. Вашків, Н. А. Іщенко, А. С. Лесюк, Ю. В. Масюк, І. В. Нагорна, Т. Г. Рзаєва, О. В. Сереветник.

Мета кваліфікаційної роботи полягає в дослідженні теоретичних і практичних аспектів аналізу фінансових результатів підприємства та розробці рекомендацій щодо підвищення фінансових результатів конкретного підприємства.

Для досягнення цієї мети в роботі були поставлені наступні завдання:

- дослідити сутність поняття фінансових результатів підприємства;
- розкрити існуючі методи аналізу фінансових результатів підприємства;
- визначити інформаційну та нормативну базу аналізу фінансових результатів підприємства;
- здійснити аналіз фінансових результатів АТ «Миколаївобленерго»;
- розробити шляхи підвищення фінансових результатів досліджуваного підприємства.

Об'єктом дослідження є процес формування фінансових результатів підприємства

Предметом дослідження є теоретичні і практичні основи аналізу фінансових результатів підприємства.

Кваліфікаційна робота виконана на матеріалах АТ «Миколаївобленерго».

При написанні кваліфікаційної роботи використовувались наступні загальнонаукові методи: аналітичний, табличний, графічний, статистичний.

Порівняльний метод використовувався для співставлення значень фінансових показників за окремі періоди з метою виявлення причин, які призвели до змін. Дослідження сутності фінансових результатів підприємства здійснювалось з використанням методу абстракції, системного аналізу. Аналіз фінансових результатів підприємства здійснювався методами та прийомами фінансового аналізу.

Інформаційною базою для написання кваліфікаційної роботи стали законодавчі й нормативні документи, підручники, монографії, статті в періодичних виданнях щодо аналізу та управління фінансовими результатами підприємства та річна фінансова звітність АТ «Миколаївобленерго» за 2019-2021 роки.

Кваліфікаційна робота складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаної літератури, додатків.

Перший розділ даної кваліфікаційної роботи присвячений розкриттю сутності поняття «фінансові результати підприємства», методичних підходів до їх оцінки та інформаційно-нормативної бази такої оцінки.

В другому розділі даної роботи представлений аналіз фінансових результатів підприємства АТ «Миколаївобленерго» в 2020-2021 роках.

В третьому розділі надані пропозиції щодо підвищення фінансових результатів підприємства, заходи щодо покращення фінансового стану підприємства.

В четвертому розділі кваліфікаційної роботи розглянуті питання охорони праці на підприємстві.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність поняття «фінансові результати»

Стійкість та конкурентоспроможність будь-якого підприємства залежать від ефективності його діяльності. Фінансові результати відображають результативність виробничої, фінансової, збутової, інвестиційної та інших видів діяльності підприємства. Вони є узагальнюючими показниками, що дозволяють оцінити рівень ефективності господарського суб'єкта. Проте наразі не існує загальноприйнятого підходу до визначення фінансового результату та уніфікованої методики його обчислення.

Теоретичні та практичні аспекти дослідження фінансових результатів українських підприємств знайшли відображення в працях вітчизняних науковців: В. Ю. Боюн [2], О.П. Вашків [5], Н. А. Іщенко [1], А. С. Лесюк, Ю. В. Масюк, І. В. Нагорна [3], Т. Г. Рзаєва, О. В. Сереветник [4]. Перелічені науковці головну увагу у своїх дослідженнях роблять на теоретичних і практичних аспектах у трактуванні фінансових результатів діяльності підприємства та їх складових.

Показники фінансових результатів є основними мірками, що відображають ефективність діяльності підприємства, такі як рівень прибутковості, платоспроможність, можливості для економічного зростання, конкурентоспроможність і, в кінцевому підсумку, ринкова вартість суб'єкта господарювання.

У науковій літературі найчастіше використовується термін "фінансовий результат" як універсальна економічна категорія, що враховує два фактори

основної мети підприємницької діяльності - максимізацію доходів і мінімізацію витрат. Цей термін використовується для характеристики підсумків діяльності підприємств, фірм і організацій [5].

У більшості випадків науковці дотримуються такого розуміння фінансового результату діяльності суб'єктів господарювання. Однак, в їх трактуванні можуть бути певні відмінності. Таким чином, науковці зосереджуються на специфічних особливостях та змісті поняття фінансового результату (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Підходи до трактування поняття «фінансовий результат»

Автор	Сутність поняття «фінансовий результат»
Іщенко Н.А	«Фінансовий результат – це прибуток або збиток суб'єкта господарювання, що визначається як різниця між сукупними доходами та витратами підприємства і, за позитивного його результату, представляє додаткову вартість, виступає одним із джерел фінансування подальшого розвитку та поточної діяльності підприємства, основним критерієм оцінки ефективності його діяльності» [1].
Масюк Ю.В., Боюн В.Ю.	«Фінансовий результат від операційної діяльності - це результат операційної діяльності суб'єктів господарювання, що визначається як різниця між доходами та витратами від операційної діяльності, виражена в абсолютних показниках прибутку (збитку). Відображає ефективність господарювання підприємства за всіма напрямками його діяльності: виробничою, збутовою, постачальницькою, фінансовою, інвестиційною» [2].
Нагорна І.В., Бондаренко В.О.	«Фінансові результати діяльності підприємства оцінюються за допомогою абсолютних та відносних показників. Абсолютні показники включають прибуток (збитки) за товарами (робіт або послуг), отриманими з інших продажів, балансовий (валовий) прибуток; чистий прибуток. Відносні властивості використовують різні співвідношення доходів та витрат» [3].
Рзаєва Т.Г., Серветник О.В.	«Фінансовий результат, як підсумкова категорія результативності господарської діяльності, котра відображає величину економічних вигод отриманих (втрачених) підприємством, визначених як різниця між сумами доходів та відповідних їм витрат, що виражена у абсолютних показниках прибутку (збитку), які характеризують потенціал прибутковості, економічного зростання та розвитку підприємства» [4].
Вашків О.П.	«У короткостроковому періоді фінансовий результат підприємства здебільшого ототожнюється з величиною його прибутку чи доходу. У довгостроковій перспективі фінансовий результат підприємства доцільніше оцінювати через зміну величини вартості власного капіталу чи зміну величини ринкової вартості суб'єкта господарювання» [5].

Порівнюючи представлені у табл. 1.1 визначення, можна зауважити, що поняття «фінансового результату», за незначним винятком, трактується лише як прибуток (збиток) [1; 3; 5], як різниця між доходами та витратами підприємства [1; 2; 3; 4], підсумок (результат), що визначається за допомогою абсолютних та відносних показників [3], приріст (скорочення) капіталу чи зміни ринкової вартості суб'єкта господарювання [5].

Отже, поняття фінансового результату слід розуміти як узагальнену характеристику діяльності підприємства, у якій відображається:

- рівень ефективності використання залучених людських, матеріально-технічних, інформаційних, фінансових та ін. ресурсів;
- якість та результативність прийнятих управлінських рішень керівництвом підприємства на усіх його рівнях;
- рівень реалізації потенціалу підприємства щодо його економічного зростання.

Отримання позитивних фінансових результатів будь-яким підприємством означає його визнання на ринку, а отже, й подальші можливості здійснювати господарську діяльність. Як саме фінансові результати підприємства впливають на аспекти його діяльності представлено в табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Вплив фінансових результатів підприємства на
різні аспекти його діяльності

Аспект діяльності	Вплив
1	2
Фінансова стійкість	Позитивні фінансові результати, такі як збільшення прибутку і покращення рентабельності, сприяють фінансовій стійкості підприємства. Це дозволяє забезпечити достатні ресурси для оплати зобов'язань, інвестицій у розвиток, резервування та збереження фінансової резильєнтності.
Ринкова позиція	Фінансові результати можуть впливати на ринкову позицію підприємства. Високі фінансові показники можуть сприяти залученню нових клієнтів, встановленню довгострокових партнерських відносин і підвищенню довіри споживачів.

1	2
Розвиток і зростання	Позитивні фінансові результати створюють можливості для розвитку і зростання підприємства. Вони можуть бути використані для інвестування у нові проекти, розширення виробництва, впровадження інноваційних рішень та розвитку нових ринків. Таке розширення діяльності може сприяти збільшенню обсягів продажу, ринковій проникності і підвищенню прибутку.
Фінансове планування і управління ризиками	Аналіз фінансових результатів дозволяє підприємству здійснювати фінансове планування та управління ризиками. Виявлення слабких місць і проблемних зон у фінансовій діяльності дозволяє приймати заходи для їх вирішення, уникнення фінансових труднощів і мінімізації ризиків.
Внутрішнє управління	Фінансові результати надають важливу інформацію для внутрішнього управління підприємством. Вони допомагають керівникам та менеджерам в оцінці ефективності різних відділів і процесів, встановленні цілей та показників продуктивності, а також відстеженні досягнення стратегічних та операційних цілей.

Джерело: побудовано автором

Загалом, фінансові результати є важливим інструментом для оцінки фінансового стану, прибутковості та ефективності бізнесу. Вони впливають на його фінансову стабільність, позицію на ринку, можливості зростання, фінансове планування та управління, а також внутрішнє управління. Слід також зазначити, що наукове співтовариство досі не розробило єдиного остаточного методу інтерпретації корпоративних фінансових результатів та їх показників. На нашу думку, можна сказати, що в короткостроковій перспективі фінансові показники бізнесу часто пов'язані з розміром його прибутку або доходів. Але в довгостроковій перспективі доцільно судити про фінансові результати підприємства, оцінюючи зміни у вартості його власного капіталу або зміни ринкової капіталізації.

1.2. Нормативно-правове та інформаційне забезпечення аналізу фінансових результатів підприємства

Економічна категорія фінансовий результат підприємства в залежності від того перевищують доходи чи витрати може виступати у формі прибутку або збитку. Підприємство отримує прибуток у випадку перевищення доходів, або збиток коли розмір витрат перевищує розмір доходів.

Аналіз нормативно-правової бази України свідчить про те, що в законодавстві відсутнє трактування категорії «фінансові результати», а визначається лише сутність понять «прибуток» та «збиток» (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Сутність поняття прибутку у нормативно-правових актах

Нормативний акт	Визначення
НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [6]	«Прибуток – це сума, на яку доходи перевищують пов’язані з ними витрати»
Господарський кодекс України [7]	«Прибуток суб’єкта господарювання – це показник фінансових результатів його господарської діяльності, що визначається шляхом зменшення суми валового доходу суб’єкта господарювання за певний період на суму валових витрат і суму амортизаційних відрахувань»
МСБО 1 «Подання фінансової звітності» [8]	«Прибуток – це зміна у власному капіталі впродовж періоду у результаті операцій та інших подій»
Закон України «Про господарські товариства» [9]	«Прибуток товариства утворюється з надходжень від господарської діяльності після покриття матеріальних та прирівняних до них витрат і витрат на оплату праці»

Огляд економічної літератури свідчить про наявність різних підходів до розуміння поняття «прибуток» (економічний, фінансовий, обліковий, податковий тощо) та розкриття поняття з певного боку (галузь економіки, конкретне завдання, відношення до об’єкта бухгалтерського обліку).

Величина прибутку відображає відносини як у внутрішньому середовищі підприємства, так і з об’єктами зовнішнього середовища. Різні варіанти розвитку подій у процесі здійснення ризикових операцій обумовлюють отримання таких видів прибутку:

- 1) нормальний прибуток – позитивний кінцевий результат ризикової операції, у результаті якої отримано передбачуваний прибуток;
- 2) упущений прибуток – розмір можливого прибутку, який підприємство недоотримало у результаті невдалого управління негативними наслідками ризику, внаслідок чого підприємство отримало прибуток на рівні нижче запланованого;
- 3) надприбуток – прибуток, який підприємство отримало у результаті застосування високого рівня підприємницьких здібностей управлінського персоналу, проведення операцій з високим рівнем ризику шляхом розрахунку всіх можливих негативних факторів і способів їх мінімізації, що дало змогу отримати прибуток вище запланованого показника.

Податкове законодавство також під поняттям «фінансові результати» передбачає «прибуток». Так, у статті 134 Податкового кодексу України зазначено, що прибуток визначають «шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування, визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до НП(С)БО, тобто суми доходів звітного періоду на собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг та суму інших витрат звітного податкового періоду, на різниці, які виникають відповідно до Податкового кодексу України» [10].

Окремі види фінансових результатів показано в Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку, активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, що включають «прибуток нерозподілений», «непокриті збитки», «прибуток, використаний у звітному періоді», «результат операційної діяльності», «результат фінансових операцій», «результат іншої діяльності» [11].

Порядок визначення фінансових результатів великих і середніх підприємств регулює НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» (використовується форма №2 «Звіт про фінансові результати»), а для малих підприємств П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємства»

На рис. 1.1 наведено схему формування фінансового результату підприємства відповідно до НП(С)БО 1.

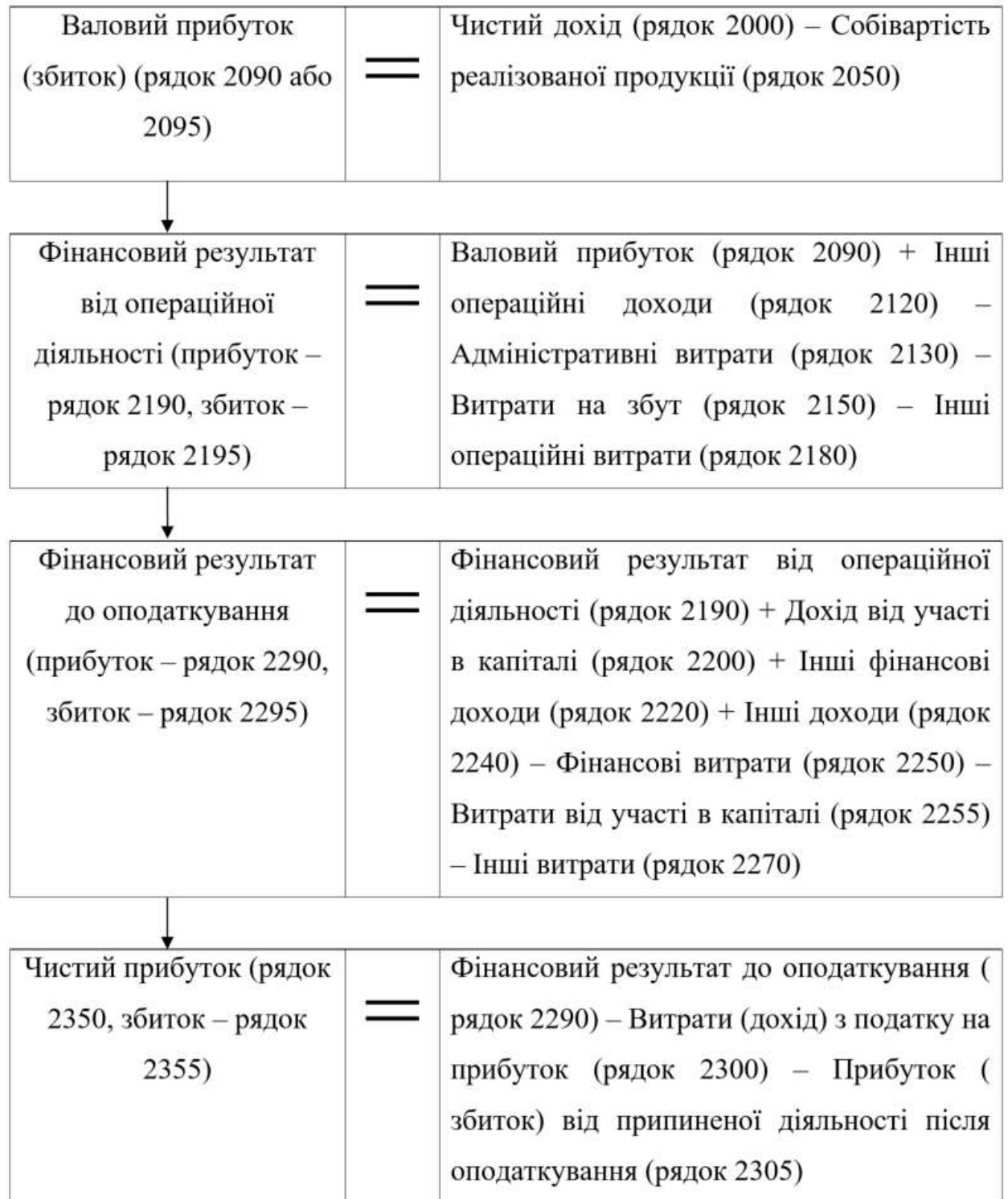

Рис.1.1. Схема формування фінансового результату за НП(С)БО 1

Джерело: складено автором на основі [6].

Формується декілька видів фінансових результатів: валовий прибуток, фінансовий результат від операційної діяльності, фінансовий результат до оподаткування та чистий прибуток.

Валовий прибуток розраховується як різниця між чистим доходом від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) і собівартістю реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) з урахуванням сум, які наведені у додаткових статтях.

Фінансовий результат від операційної діяльності визначається як алгебраїчна сума валового прибутку (збитку), іншого операційного доходу, адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат з урахуванням сум, які наведені у додаткових статтях.

Фінансовий результат до оподаткування визначається як алгебраїчна сума прибутку (збитку) від операційної діяльності, фінансових та інших доходів (прибутків), фінансових та інших витрат (збитків) з урахуванням сум, які наведені у додаткових статтях.

Фінансовий результат до оподаткування визначається як алгебраїчна сума прибутку (збитку) від операційної діяльності, фінансових та інших доходів (прибутків), фінансових та інших витрат (збитків) з урахуванням сум, які наведені у додаткових статтях.

Чистий прибуток (збиток) розраховується як алгебраїчна сума прибутку (збитку) до оподаткування, витрат (доходу) з податку на прибуток та прибутку (збитку) від припиненої діяльності після оподаткування.

Чистий прибуток – це підсумковий результат діяльності підприємства, показник абсолютного ефекту його роботи. Постійне збільшення чистого прибутку – це стає джерело фінансування розвитку виробництва (реінвестування прибутку), виплати дивідендів, створення резервних фондів, задоволення матеріальних і соціальних потреб працівників підприємства.

Крім форми №2 «Звіт про фінансові результати», можна використовувати також:

- 1) форму №1 «Звіт про фінансовий стан» (Баланс);

- 2) матеріали бухгалтерського і статистичного обліку (товарно-транспортні накладні (ТТН), платіжні доручення, розрахунки; дані бухгалтерських рахунків 44 («Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)»), витратних рахунків 8 і 9 класів; рахунки 7 класу «Доходи і результати діяльності та ін.);
- 3) дані статистичної звітності (ф. №1-підприємництво «Звіт про основні показники діяльності підприємства», ф. №1-Б «Звіт про фінансові результати і дебіторські і кредиторську заборгованість»);
- 4) дані поза облікової інформації (аудиту, ревізій, преси, спостережень, обстежень тощо);
- 5) законодавчо нормативну базу (НП(С)БО №1, Податковий кодекс України; Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»; План рахунків бухгалтерського обліку, П(С)БО 15 «Дохід» тощо).

1.3. Методи аналізу фінансових результатів

В ході аналізу фінансових результатів підприємства можуть використовуватись різноманітні прийоми, методи та моделі аналізу. Їх кількість та спектр залежать від конкретних цілей та завдань. У той же час залишається до кінця невизначеним, який метод аналізу є найбільш прийнятним на практиці, що надає можливість усебічно і комплексно провести аналіз фінансових результатів підприємства, обґрунтувати ефективні управлінські рішення щодо удосконалення фінансової політики підприємства, спрямованої на його розвиток.

За умови використання програмного забезпечення та наявності за певний проміжок часу фінансових даних підприємства можна спрогнозувати можливий рівень прибутковості у наступні періоди. Це здійснюється за допомогою побудови економіко-математичних моделей. Проте, економіко-математичне моделювання не враховує зміни в зовнішньому середовищі.

Тобто прогноз відбувається з урахуванням того, що жодних змін в зовнішньому середовищі не відбудеться. Тому достовірну оцінку від таких прогнозів не можна отримати. Крім того, використання економіко-математичного моделювання вимагає наявності спеціальних знань в дослідника.

В умовах посилення зовнішніх та внутрішніх загроз стабільному функціонуванню вітчизняних суб'єктів господарювання особливо актуальним постає моніторинг фінансових результатів діяльності підприємств як один із засобів своєчасного виявлення фінансових проблем та базис для прийняття рішень щодо фінансового оздоровлення суб'єкта господарювання.

Більшість авторів пропонують для оцінки та аналізу показників фінансових результатів використовувати як специфічні, так і загальноприйняті методи та методики аналізу. Основними методами аналізу фінансових результатів автори вважають наступні: горизонтальний, вертикальний, трендовий, коефіцієнтний і факторний. Більшість науковців, аналізуючи фінансово-господарську діяльність, звертають увагу на горизонтальний, вертикальний та коефіцієнтний аналіз показників фінансової звітності. Найменш використовуваними прийомами у фінансовому аналізі є економіко-математичні й функціонально-вартісні прийоми.

Важливо зауважити, що саме підходи до розуміння поняття фінансових результатів, їх спрямування та етапи, значно впливають на вибір та обґрунтування напрямів оцінки. Основні напрями оцінки та аналізу фінансових результатів, у розрізі дослідників, представлено нами у табл. 1.4.

Підсумовуючи інформацію з табл. 1.4, слід зазначити, що більшість авторів пропонують використовувати трендовий (горизонтальний) та вертикальний (структурний) аналіз фінансових результатів, доходів і витрат, які його формують, тобто вони пропонують наступні напрями:

- оцінка рівня, динаміки й структури фінансових результатів та показників, що їх формують;

Основні напрями аналізу фінансових результатів, на думку вчених

Автор	Виділений напрям аналізу фінансових результатів
1	2
М.Д. Білик, О.В. Павловська, Н.М. Пригуляк, Н.Ю. Невмержицька [7, с. 427]	1. Вертикальний і горизонтальний аналіз фінансових результатів підприємства; 2. Факторний аналіз прибутку; 3. Аналіз показників рентабельності; 4. Факторний аналіз показників рентабельності; 5. Система «директ-кост» як теоретична база аналізу витрат та оптимізації прибутку; 6. Аналіз резервів збільшення прибутку
Ю. С. Цал-Цалко [8, с. 447]	1. Аналіз формування фінансових результатів; 2. Аналіз впливу факторів на фінансові результати; 3. Аналіз розподілу чистого прибутку
Г. О. Крамаренко, О. Є. Чорна [9, с. 78]	1. Оцінка динаміки й структури показників прибутку; 2. Факторний аналіз прибутку від реалізації продукції (робіт, послуг); 3. Аналіз фінансових результатів від іншої реалізації фінансових укладень і позареалізаційної діяльності; 4. Оцінка динаміки показників рентабельності
Б. М. Литвин, М. В. Стельмах [10, с. 37]	1. Оцінка динаміки й складу фінансових результатів; 2. Факторний аналіз прибутку від операційної діяльності; 3. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу виробництва та прибутку; 4. Аналіз рентабельності підприємства
Є. В. Мних [11, с. 258]	1. Оцінка рівня й динаміка показників прибутку операційної діяльності; 2. Факторний аналіз прибутку (збитку) операційної діяльності; 3. Аналіз використання прибутку; 4. Аналіз дивідендної політики; 5. Аналіз рентабельності; 6. Аналіз й оцінка виробничого та фінансового левериджу; 7. Аналіз доходів, витрат і фінансових результатів інвестиційної діяльності; 8. Аналіз доходів, витрат і фінансових результатів фінансової діяльності
Б. Є. Грабовецький, І. В. Шварц [12, с. 216]	1. Аналіз складу, рівня, динаміки та структури фінансових результатів; 2. Аналіз прибутку від реалізації продукції; 3. Аналіз рівня беззбитковості; 4. Аналіз рентабельності; 5. Аналіз виробничого та фінансового левериджу; 6. Оцінка резервів зростання прибутку й рентабельності від реалізації продукції
Т. Д. Косова, І. В. Сіменко [13, с. 182]	1. Аналіз валового прибутку підприємства; 2. Аналіз беззбитковості підприємства; 3. Аналіз фінансових результатів операційної діяльності; 4. Аналіз фінансових результатів від іншої діяльності підприємства

1	2
К. В. Багацька, Т. А. Говорушко, О. О. Шеремет [14, с. 102]	1. Аналіз динаміки абсолютних показників за звичайними видами діяльності; 2. Аналіз структури звіту про фінансові результати. 3. Аналіз динаміки видів прибутку; 4. Аналіз використання чистого прибутку; 5. Факторний аналіз прибутку (валового прибутку, операційного прибутку, прибутку до оподаткування, чистого прибутку); 6. Аналіз впливу облікової політики на показники звіту про фінансові результати; 7. Аналіз показників рентабельності підприємства; 8. Планування фінансових результатів на основі результатів аналізу і планів розвитку підприємства.

- оцінка рівня, динаміки й структури доходів і витрат у розрізі видів діяльності;
- оцінка рівня, динаміки й структури фінансових результатів за видами діяльності підприємства;
- факторний аналіз показників фінансових результатів, доходів та витрат;
- аналіз показників рентабельності та дослідження впливу факторів, що обумовлюють їх динаміку.

Аналіз економічної літератури показує відсутність єдиної методики аналізу фінансових результатів діяльності фірм. Тому більшість аналітиків аналізують різні показники, що характеризують фінансові результати підприємства. За результатами окремих показників формується загальний висновок щодо ефективності його діяльності. При цьому вибір показників залежить від мети аналізу, конкретної ситуації на аналізованому підприємстві, ступеня ринкової конкуренції тощо. У табл. 1.5 систематизовано основні підходи щодо аналізу фінансових результатів підприємства.

Виходячи з табл. 1.5, можна стверджувати, що існують відмінності в оцінці фінансових результатів підприємства. Загалом аналіз проводиться за такими напрямками:

Основні підходи до аналізу фінансових результатів

№ з/п	Автор/джерело	Виділений напрям аналізу
1	Г.В. Савицька [20]	1.Оцінювання динаміки абсолютних показників фінансових результатів (прибутку і рентабельності). 2.Визначення спрямованості і розміру впливу окремих чинників на суму прибутку та рівень рентабельності. 3.Виявлення й оцінювання можливих резервів зростання прибутку і рентабельності. 4.Аналіз порогу прибутку.
2	О.О. Фальченко [21]	1.Порівняння фінансових показників звітного і минулого періоду. 2.Оцінка динаміки, обсягів, якості та структури фінансових результатів. 3.Встановлення ефективності здійснення господарської діяльності. 4.Дослідження структури та динаміки прибутку підприємства.
3	О.В. Мец [22]	1.Коефіцієнтний аналіз за всіма видами прибутку. 2.Аналіз витрат та доходів підприємства. 3.Аналіз рентабельності. 4.Оцінка фінансового стану підприємства.
4	М.В. Іванець [23]	1.Аналіз відносних показників, що характеризують прибутковість підприємства. 2.Визначення впливу окремих факторів на результативний показник. 3.Виявленні загальної тенденції динаміки показників для прогнозування майбутніх результатів. 4.Порівняння фактичної позиції звітності з плановим періодом.
5	Б. М. Литвин, М. В. Стельмах [24]	1.Оцінка динаміки й складу фінансових результатів; 2.Факторний аналіз прибутку від операційної діяльності; 3.Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу виробництва та прибутку; 4.Аналіз рентабельності підприємства.

1) оцінка рівня, динаміки й структури фінансових результатів та показників, що їх формують, тобто доходів і витрат;

2) аналіз фінансового результату від операційної діяльності як основної діяльності підприємства;

3) визначення впливу основних факторів на формування фінансового результату суб'єкта господарювання;

4) аналіз показників рентабельності [26].

Першочерговими завданнями аналізу фінансових результатів, завдяки яким досягається його головна мета, є:

- оцінка динаміки абсолютних показників фінансових результатів (прибутку і рентабельності);
- визначення напрямку і розміру впливу окремих факторів на суму прибутку та рівень рентабельності;
- виявлення та оцінка можливих резервів зростання прибутку й рентабельності;
- розробка заходів щодо використання виявлених резервів.

Для вирішення конкретних задач управління фінансових результатів застосовується цілий ряд спеціальних систем і методів аналізу, що дозволяють одержати кількісну оцінку окремих аспектів його формування, розподілу і використання, як в статиці, так і в динаміці. В практиці управління прибутком залежно від методів, що використовуються, розрізняють наступні основні системи проведення аналізу на підприємстві: горизонтальний аналіз; вертикальний аналіз; порівняльний аналіз; аналіз ризиків; аналіз коефіцієнтів; інтегральний аналіз.

I. Горизонтальний (або трендовий) аналіз фінансових результатів базується на вивченні динаміки окремих його показників в часі. В процесі використання цієї системи аналізу розраховуються темпи зростання (приросту) окремих видів фінансових результатів, визначаються загальні тенденції їх зміни (або тренда). В практиці найбільше поширення набули наступні види горизонтального (трендового) аналізу:

1. Порівняння показників формування, розподілу і використання фінансових результатів звітного періоду з показниками попереднього періоду (наприклад, з показниками попереднього місяця, кварталу, року).

2. Порівняння показників формування, розподілу і використання фінансових результатів звітного періоду з показниками аналогічного періоду минулого року (наприклад, показників третього кварталу звітного року з аналогічними показниками третього кварталу попереднього року).

3. Порівняння показників формування, розподілу і використання фінансових результатів за ряд попередніх періодів. Метою цього виду аналізу є виявлення тенденцій зміни окремих показників фінансових результатів, що вивчаються, в динаміці. Результати такого аналізу показників фінансових результатів звичайно оформляються графічно.

Всі види горизонтального (трендового) аналізу фінансових результатів доповнюються звичайно дослідженням впливу окремих чинників на зміну відповідних результативних їх показників. Результати такого дослідження дозволяють побудувати відповідні моделі чинників, які використовуються потім в процесі планування окремих показників прибутку.

II. Вертикальний (або структурний) аналіз прибутку базується на структурному розкладанні агрегованих показників його формування, розподілу і використання. В процесі застосування цієї системи аналізу розраховується питома вага окремих структурних складових агрегованого показника прибутку. В практиці управління прибутком найбільше розповсюдження одержали наступні види вертикального (структурного) аналізу:

1. Структурний аналіз фінансових результатів сформованих по окремих сферах діяльності. В процесі здійснення цього аналізу розраховуються питома вага або співвідношення сум фінансових результатів по операційній і іншим сферам діяльності.

2. Структурний аналіз фінансових результатів по окремих видах продукції. Ступінь агрегації номенклатури продукції визначається самим підприємством.

3. Структурний аналіз окремих видів податкових платежів в загальній їх сумі, сплачуваній підприємством. Такий аналіз використовується для формування або оцінки ефективності податкової політики підприємства.

4. Структурний аналіз активів. В процесі цього аналізу розглядаються співвідношення оборотних і позаоборотних активів підприємства; склад позаоборотних активів, що використовуються; структура оборотних активів;

склад інвестиційного портфеля і інші структурні показники. Результати цього аналізу дозволяють оцінити ресурсний потенціал генерації фінансових результатів підприємством.

5. Структурний аналіз капіталу. В процесі цього аналізу визначаються питома вага власного і позикового капіталу, що використовується підприємством; склад позикового капіталу, що використовується, по періодах його надання (коротко- і довгостроковий залучений позиковий капітал); склад позикового капіталу, що використовується, по його видах (банківський кредит; фінансовий кредит інших форм; товарний або комерційний кредит і т.п.).

6. Структурний аналіз розподілу або використання одержаного прибутку. Таке структурне розкладання здійснюється в розрізі напрямів розподілу фінансових результатів, а по кожному з напрямів розподілу – в розрізі форм конкретного їх використання.

III. Порівняльний аналіз фінансових результатів базується на зіставленні значень окремих груп аналогічних показників між собою. В процесі використання цієї системи аналізу розраховуються розміри абсолютних і відносних відхилень порівнюваних показників.

IV. Аналіз коефіцієнтів (R-аналіз) базується на розрахунку співвідношення різних абсолютних показників між собою. В процесі використання цієї системи аналізу визначаються різні відносні показники, що характеризують окремі аспекти формування, розподілу і використання прибутку підприємства. В практиці аналізу фінансових результатів найбільше поширення набули наступні системи аналітичних коефіцієнтів:

1. Коефіцієнти рентабельності. Основною метою розрахунку і використання цієї системи коефіцієнтів є визначення ефективності формування прибутку підприємства. Рівень такої ефективності оцінюється по всіх видах прибутку – маржинального, валового (балансового), чистого. В процесі такої оцінки повинен строго дотримуватися принцип відповідності показників, що співвідносяться, при розрахунку коефіцієнтів по конкретних

видах діяльності підприємства. Коефіцієнти рентабельності можуть визначатися як в десятковому виразі, так і у відсотках.

а) для найбільш узагальнюючої оцінки ефективності формування прибутку використовуються наступні коефіцієнти рентабельності:

- коефіцієнт рентабельності активів (коефіцієнт економічної рентабельності). Він характеризує загальний рівень прибутку, що генерується всіма активами підприємства, що використовуються.

- коефіцієнт рентабельності власного капіталу (коефіцієнт фінансової рентабельності). Він характеризує загальний рівень прибутку, що генерується власним капіталом підприємства, і служить мірою оцінки ефективності його використання на даному підприємстві.

б) для оцінки ефективності формування фінансових результатів в процесі операційної діяльності використовуються наступні коефіцієнти рентабельності:

- коефіцієнт рентабельності операційних активів. Він характеризує рівень фінансових результатів, що генеруються операційними активами підприємства (тобто тільки тією частиною активів, яка безпосередньо обслуговує виробничо-збутову діяльність підприємства).

- коефіцієнт маржинальної рентабельності реалізації продукції. Він показує, в якому ступені об'єм реалізації продукції забезпечує отримання маржинального прибутку підприємства.

Таким чином, прибуток підприємства є важливою економічною категорією і виступає об'єктом управління. У сучасних умовах відбуваються зміни, що впливають на підходи до управління підприємством. Ці зміни відображають нову роль прибутку для діяльності підприємства.

В результаті дослідження теоретичних аспектів фінансових результатів можна зробити наступні висновки:

1. Поняття фінансового результату слід розуміти як узагальнену характеристику діяльності підприємства, у якій відображається:

- рівень ефективності використання залучених людських, матеріально-технічних, інформаційних, фінансових та ін. ресурсів;
- якість та результативність прийнятих управлінських рішень керівництвом підприємства на усіх його рівнях;
- рівень реалізації потенціалу підприємства щодо його економічного зростання.

2. Податкове законодавство також під поняттям «фінансові результати» передбачає «прибуток». Так, у статті 134 Податкового кодексу України зазначено, що прибуток визначають «шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування, визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до НП(С)БО, тобто суми доходів звітного періоду на собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг та суму інших витрат звітного податкового періоду, на різниці, які виникають відповідно до Податкового кодексу України».

3. Для вирішення конкретних задач управління фінансовими результатами застосовується цілий ряд спеціальних систем і методів аналізу, що дозволяють одержати кількісну оцінку окремих аспектів його формування, розподілу і використання, як в статистиці, так і в динаміці. В практиці управління прибутком залежно від методів, що використовуються, розрізняють наступні основні системи проведення аналізу на підприємстві: горизонтальний аналіз; вертикальний аналіз; порівняльний аналіз; аналіз ризиків; аналіз коефіцієнтів; інтегральний аналіз.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИКЛАДІ АТ «МИКОЛАЇВОБЛЕНЕРГО»)

2.1. Загальна характеристика об'єкта дослідження

Акціонерне товариство «Миколаївобленерго» - одне з провідних енергопостачальних підприємств південного регіону України. Воно створене 21 квітня 1995 згідно з Наказом Міністерства енергетики та електрифікації України.

Компанія забезпечує передачу та постачання енергії в Миколаївській області. Компанія є монополістом в регіоні та обслуговує 467 тис. побутових і 16 тис. комерційних та промислових споживачів. Населення та промислові підприємства є основними споживачами, які генерують 39% і 24% виручки, відповідно. Встановлена трансформаторна потужність складає 3472 МВ-А (6 277 підстанцій). «Миколаївобленерго» володіє 24 тис. км повітряних ліній електропередач і 1 536 км підземних ліній і обслуговується трудовим колективом, чисельність якого складає понад 3500 чоловік. Застосовуючи передову практику корпоративного управління, керівництво підприємства націлює колектив на досягнення успішних результатів та одержання максимального прибутку, завдяки комплексній технічній, інноваційній та інвестиційній діяльності підприємства, в першу чергу, за рахунок виконання виробничої та інвестиційної програм, кошти яких спрямовуються на проведення капітальних і поточних ремонтів, реконструкцію і модернізацію мереж і обладнання, закупівлю сучасного обладнання, транспортних засобів. Технічне переозброєння і здійснення інноваційних проектів значно підвищує якість і надійність електропостачання [29].

Наразі, відповідно до нової структури підприємства ПАТ «Миколаївобленерго» складається з п'ятих округів, це:

- Центральний округ (філії м. Миколаєва та «Південна»);
- Південний округ (філії Березанського, Веселинівського, Миколаївського, Очаківського районів);
- Західний округ (філії Арбузинського, Врадіївського, Кривоозерського, Первомайського районів);
- Північний округ (Братського, Вознесенського, Доманівського, Єланецького, Новоодеського районів);
- Східний округ (філії Баштанського, Березнегуватського, Казанківського, Новобузького, Снігурівського районів).

Предметом діяльності Товариства відповідно до Статуту є:

- постачання електричної енергії купованої в ДП «Енергоринок»;
- придбання, (шляхом будівництва, викупу, лізингу та іншим чином), використання, утримання, розпорядження і відчуження, підстанцій, офісних будівель, службових споруд та ліній передач;
- впровадження нової техніки і технологій в сфері електропостачання та енергоефективності;
- надання населенню побутових послуг;
- навчання кадрів, поглиблення професійних знань та умінь за різними спеціальностями;
- інвестиційна діяльність;
- організація та проведення робіт по монтажу, демонтажу, пуску та налагодженню, електричним вимірюванням та випробуванням, технічному обслуговуванню, і ремонту електроустановок до і вище 1000 В.

Протягом 2011-2014 років АТ «Миколаївобленерго», за даними Міністерства енергетики та вугільної промисловості України, одне з кращих підприємств галузі, неодноразово відзначене державними та міжнародними нагородами. У 2011 році ПАТ «Миколаївобленерго» було визнано кращим за підсумками Всеукраїнського проекту «Лідер галузі-2011» і увійшло до

п'ятірки найбільш значимих платників податків Миколаївської області, а в 2012 році стало лауреатом Міжнародного рейтингу «Лідери 21-го століття», отримавши нагороду «Краще підприємство України», здобуло перемогу у регіональному етапі Всеукраїнського конкурсу якості продукції (товарів, робіт, послуг) – «100 кращих товарів України», було відзначене Дипломом, Почесною грамотою і відзнакою Міністерства енергетики та теплоенергетики «За активну участь та вагомий внесок у розвиток енергетичної галузі України». Також значні успіхи миколаївських енергетиків були підтверджені експертами рейтингу «Ліга кращих» за участю Комітету економічного розвитку України та Міжнародної Торгової Палати. ПАТ «Миколаївобленерго» стало «Підприємством року» [29].

У 2013 році, рішенням Національної експертної комісії рейтингу «Українська Бізнес Олімпіада» ПАТ «Миколаївобленерго» визнано переможцем серед підприємств за основним видом діяльності «Розподілення та постачання електроенергії» (КВЕД 40.13.0) і нагороджене сертифікатом «Лідер України» - «за поліпшення соціально-економічного становища в рідному місті, області та державі в цілому; за надання робочих місць, покращення рівня життя працівників та за внесок у соціальний захист населення країни». На початку 2013 року ПАТ «Миколаївобленерго» було внесено до сотні кращих платників податків України. За інформацією розміщеною в журналі «ТОП-100. Рейтинг лідерів бізнесу України», до списку найбільших та найвідповідальніших платників податків України потрапили 393 суб'єкти господарської діяльності.

У 2014 році ПАТ «Миколаївобленерго» знову підтвердило свій високий професійний рівень та беззаперечний авторитет на ниві реалізації соціальних програм і громадських ініціатив і було відзначено нагородою Асамблеї ділових кіл у рамках Міжнародної іміджевої програми «Лідери XXI століття» [29].

Станом на 2022 рік АТ «Миколаївобленерго» займає 189 місце серед найбільш прибуткових компаній з вииторгом у 5,79 млрд. грн. та прибутком у 216 млн. грн. [30]

2.2. Аналіз фінансового стану підприємства

Попередня оцінка динаміки фінансового стану суб'єкта проводиться за допомогою розрахунку наступного співвідношення, яке називається «золотим правилом економіки» (2.1):

$$\text{Тр (ЧП)} > \text{Тр (ЧД)} > \text{Тр (ВК)} > \text{Тр (А)} > 100\% \quad (2.1)$$

де Тр (ЧП) - темп зростання чистого прибутку;

Тр (ЧД) - темп зростання чистого доходу;

Тр (ВК) - темп зростання власного капіталу;

Тр (А) - темп зростання активів.

Для того, щоб перевірити виконання «золотого правила економіки» для аналізованого підприємства, розрахуємо необхідні темпові показники, які наведені у табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Показники для перевірки золотого правила економіки підприємства
за період 2020-2021 рр.

Показник	Значення, %	
	2021/ 2019	2021/ 2020
Темп зростання чистого прибутку (Тр (ЧП))	-35,79	-93,57
Темп зростання чистого доходу від реалізації продукції (Тр (ЧД))	-46,3	-14,3
Темп зростання власного капіталу (Тр (ВК))	573,2	270
Темп зростання активів підприємства (Тр (А))	156,7	140

Отже, «золоте правило економіки підприємства» не виконується, але це правило може виконуватися тільки при ідеальних зовнішніх і внутрішніх умовах, а АТ «Миколаївобленерго» є реальним підприємством. Відхилення від «золотого правила економіки» можна пояснити тим, що підприємство здійснює реальні інвестиції у вигляді придбання обладнання, машин, устаткування для виробничих цехів, дещо зросла кредиторська заборгованість за рахунок банківських кредитів, які АТ «Миколаївобленерго» отримує на розширення своєї діяльності.

Оцінку фінансового стану підприємства починають зі складання порівняльного аналітичного балансу. Порівняльний аналітичний баланс діяльності АТ «Миколаївобленерго» за період 2020-2021 рр. представлено у табл. 2.2.

Дані табл. 2.2. свідчать, що на кінець 2021р. валюта балансу зросла на 2178977 тис. грн. або на 156,68% відносно кінця 2019р., а відносно кінця 2020р. зросла на 2082203 тис. грн. (або на 139,98%) і склала 3569673 тис. грн., тобто спостерігається позитивна тенденція зростання валюти балансу в 2020-2021 рр., що свідчить про розширення діяльності підприємства.

Збільшення валюти балансу відбулося в основному за рахунок збільшення вартості необоротних активів на кінець 2021 р. на 2079404 тис. грн. або на 165,15% відносно кінця 2019 р., а відносно кінця 2020 р. – на 2041882 тис. грн. або на 157,48%. Збільшення вартості необоротних активів пов'язане із дооцінкою вартості, що відобразилось у збільшенні вартості капіталу у дооцінках з 0 тис. грн. до 1904940 тис. грн.

Збільшення суми оборотних активів пов'язане із збільшенням дебіторської заборгованості і запасів. Вартість запасів дебіторської заборгованості зросла за 2020-2021 роки на 52972 тис. грн., або на 170,49% , а вартість запасів на 23521 тис. грн. або на 35,78%. Грошові кошти на кінець 2021 р. склали 26893 тис. грн. та збільшилися на 14986 тис. грн. або на 125,86% порівняно з кінцем 2019 р., а порівняно з кінцем 2020 р. зменшилися на 6792 тис. грн. або на 20,16%.

Таблиця 2.2

Порівняльний аналітичний баланс діяльності АТ «Миколаївобленерго» за період 2020-2021 рр.

Статті балансу	на 31.12.2019 р.		на 31.12.2020 р.		на 31.12.2021 р.		Відхилення (+: -) 2021 року			
	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	сума, тис. грн.	питома вага, %	від 2019 року		від 2020 року	
							суми тис. грн.	відносне, %	суми тис. грн.	відносне, %
Всього активів	1390696	100,00	1487470	100,00	3569673	100,00	2178977	156,68	2082203	139,98
1. Необоротні активи	1259090	90,54	1296612	87,17	3338494	93,52	2079404	165,15	2041882	157,48
2. Оборотні активи	131606	9,46	190858,00	12,83	231179	6,48	99573	75,66	40321	21,13
2.1. Запаси	65746	4,73	56686	3,81	89267	2,50	23521	35,78	32581	57,48
2.2. Кошти в розрахунках	31071	2,23	69048	4,64	84043	2,35	52972	170,49	14995	21,72
2.3. Грошові кошти та їх еквіваленти	11907	0,86	33685	2,26	27093	0,76	15186	127,54	-6592	-19,57
2.4. Інші оборотні активи	22882	1,60	31439	2,10	30776	0,86	7894	34,50	-663	-2,11
Всього пасивів	1390696	100,00	1487470	100,00	3569673	100,00	2178977	156,68	2082203	139,98
1. Власний капітал	357911	25,74	651261	43,79	2409645	67,50	2051734	573,25	1758384	270,00
1.1. Зареєстрований капітал	39660	2,85	39660	2,67	39660	1,11	0	0,00	0	0,00
1.2. Капітал в дооцінках	96349	6,93	96349	6,48	2001289	56,06	1904940	1977,12	1904940	1977,12
1.3. Резервний капітал	12548	0,90	12548	0,84	29270	0,82	16722	133,26	16722	133,26
1.4. Нерозподілений прибуток	209354	15,05	502704	33,80	339426	9,51	130072	62,13	-163278	-32,48
2. Позиковий капітал	1032785	74,26	836209	56,21	1160028	32,50	127243	12,32	323819	38,72
2.1. Довгострокові зобов'язання	126885	9,12	73069	4,91	354678	9,94	227793	179,53	281609	385,40
2.2. Короткострокові кредити	68000	4,89	0	0,00	0	0,00	-68000	-100,00	0	0
2.3. Поточні зобов'язання за розрахунками	837900	60,25	763140	51,30	805350	22,56	-32550	-3,88	42210	5,53
- кредиторська заборгованість за товари, роботи	112808	8,11	147880	9,94	138923	3,89	26115	23,15	-8957	-6,06
- інші поточні зобов'язання	725092	52,13	615260	41,36	666427	18,67	-58665	-8,09	51167	8,32

Пасив балансу за досліджуваний період збільшувався в основному за рахунок зростання вартості власного капіталу. Так за 2020-2021 рр. власний капітал збільшився з 357911 тис. грн. до 2409645 тис. грн. або на 2051734 тис. грн., тобто майже у 6 разів. А позиковий капітал за цей період збільшився на 127243 тис. грн. або на 32,50%.

Позиковий капітал представлений довгостроковими зобов'язаннями, короткостроковими кредитами та поточними зобов'язаннями за розрахунками. Останні займають найбільшу частку у позиковому капіталі і на кінець 2019 р. становили 837900 тис. грн., а на кінець 2021 р. – 805350 тис. грн.

Також спостерігається збільшення суми довгострокових зобов'язань на кінець 2021 р. на 227793 тис. грн. або на 179,53% порівняно з кінцем 2019 р., а порівняно з даними на кінець 2020 р. – на 281609 тис. грн., або на 385,40%.

Підприємство мало короткостроковий кредит тільки на кінець 2019 року в сумі 68000 тис. грн., який був погашений в 2020 році.

Поточні зобов'язання за розрахунками за 2020-2021 рр. зменшилися на 32550 тис. грн., або на 3,88%.

Що стосується структури балансу, то в структурі активів переважають необоротні активи, їх питома вага в загальній вартості активів складає 90,54% на кінець 2019 р., 87,17% на кінець 2020 р. та 93,52% на кінець 2021 р., тобто протягом аналізованого періоду простежується збільшення частки необоротних активів, що свідчить про уповільнення оборотності майна підприємства.

Оборотні активи займають незначну питому вагу в структурі активів підприємства: на кінець 2019 р. частка оборотних активів становила 9,46%, на кінець 2020 р. – 12,83%, на кінець 2021 р. – 6,48%.

Частка грошових коштів у структурі активів занадто мала і складала 0,86% на кінець 2019 року і 0,75% на кінець 2021 року, що свідчить про низьку ліквідність і платоспроможність підприємства.

В джерелах формування майна найбільшу питому вагу займає власний капітал. Необхідно відзначити збільшення його частки з 25,74% на кінець 2019

р. до 67,50% на кінець 2021 р., що свідчить про підвищення фінансової стійкості підприємства. Можна відмітити, що на кінець 2019, 2020 років підприємство було фінансово нестійким, а на кінець 2021 р. стало фінансово стійким.

Частка поточних зобов'язань на кінець 2021 р. складала 22,56% та порівняно з кінцем 2019 р. зменшилася на 42,84%. Також незначну питому вагу у структурі пасивів займає частка довгострокових зобов'язань (на кінець 2021р. склала 9,94%).

Для оцінки фінансового стану АТ «Миколаївобленерго» далі необхідно проаналізувати його фінансову стійкість.

Оцінка фінансової стійкості здійснюється за двома основними напрямками:

1. Визначення типу фінансової стійкості на основі розрахунку трьохкомпонентного показника [31]:

$$\begin{cases} BOK - З < 0 \\ BOK + ДК - З \geq 0 \\ BOK + ДК + КК - З \geq 0 \end{cases} \quad (2.2)$$

де ВОК – власні оборотні кошти (різниця між власним капіталом і необоротними активами);

З – запаси;

ДК – довгострокові кредити банків;

КК – короткострокові кредити банків.

2. Оцінка відносних показників фінансової стійкості.

Розрахунок трьохкомпонентного показника фінансової стійкості АТ «Миколаївобленерго» в 2020-2021 роках наведений в табл. 2.3.

Таким чином, на підставі табл. 2.3 можна зробити висновки, що за джерелами формування запасів свідчать, що АТ «Миколаївобленерго» в 2020-2021 рр. має кризовий фінансовий стан, отже запаси не покриваються джерелами їх формування.

Кризовий фінансовий стан характеризується наявністю простроченої кредиторської та дебіторської заборгованості, нездатністю провести розра-

Таблиця 2.3

Оцінка типу фінансової стійкості АТ «Миколаївобленерго»
за 2020-2021 рр.

Показники, тис. грн.	На кінець року		
	2019	2020	2021
Власні оборотні кошти (ВОК)	-901179	-645351	-928849
Запаси (З)	65746	56686	89267
Довгострокові кредити банків (ДК)	0	0	0
Короткострокові кредити банків (КК)	68000	0	0
Нестача власних оборотних коштів для формування запасів (ВОК-З)	-966925	-702037	-1018116
Нестача власних оборотних коштів і довгострокових кредитів банків для формування запасів (ВОК+ДК-З)	-966925	-702037	-1018116
Нестача загальної величини джерел формування запасів (ВОК+ДК+КК-З)	-898925	-702037	-1018116
3-х вимірний показник	(0,0,0)	(0,0,0)	(0,0,0)
Тип фінансової стійкості	кризовий фінансовий стан	кризовий фінансовий стан	кризовий фінансовий стан

хунки у встановлені строки. За такої ситуації рівновага платіжного балансу забезпечується за рахунок прострочених платежів з оплати праці, кредитів банку, постачальникам, бюджету тощо. За систематичного повторення такого типу фінансової стійкості підприємству загрожує банкрутство.

Перейдемо до другого напрямку – оцінки фінансової стійкості АТ «Миколаївобленерго». Відносні показники фінансової стійкості АТ «Миколаївобленерго» в 2020-2021 рр. наведені в табл. 2.4.

Значення коефіцієнта фінансової автономії вказує на те, що на кінець 2021 року частка власного капіталу у валюті балансу становить 68%. Це на 42% більше порівняно з кінцем 2019 р. Коефіцієнт концентрації позикового

капіталу відповідно зменшився з 0,74 до 0,32 і свідчить про низький рівень фінансової залежності підприємства від кредиторів.

Таблиця 2.4

Відносні показники оцінки фінансової стійкості
АТ «Миколаївобленерго» за період 2020–2021 рр.

Показники	Нормативне значення	На кінець року			Відхилення 2021/2019		Відхилення 2021/2020	
		2019	2020	2021	Абс.	%	Абс.	%
Коефіцієнт фінансової автономії	$\geq 0,5$	0,26	0,44	0,68	0,42	161,54	0,24	54,55
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	$< 0,5$	0,74	0,56	0,32	-0,42	-56,76	-0,24	-42,86
Коефіцієнт фінансового ризику	< 1	2,89	1,28	0,48	-2,4	-83,04	-0,8	-62,50
Коефіцієнт фінансової стабільності	≥ 1	0,35	0,78	2,08	1,73	494,29	1,3	166,67
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	$> 0,1$	-2,52	-0,99	-0,39	2,13	-84,52	0,6	-60,61

За коефіцієнтом фінансового ризику на кінець 2021 р. на 1 грн власного капіталу припадало 48 коп. позикового капіталу, а на кінець 2019 р. – 2,89 грн. Відповідно значення коефіцієнта фінансової стабільності показує, що на кінець 2019 року позиковий капітал перевищував власний капітал у 2,89 рази, а уже на кінець 2021 р. власний капітал перевищував позиковий капітал у 2,08 рази.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу хоч і має тенденцію до зростання, але набуває від’ємного значення на протязі всього досліджуваного періоду. Це свідчить про те, що власний капітал і кошти, залучені на довгостроковій основі, спрямовані на фінансування необоротних засобів, тому

для фінансування оборотних активів необхідно звертатися до позичкових джерел фінансування, це веде до зниження фінансової стійкості.

У цілому динаміка показників табл. 2.4 свідчить про зростання рівня фінансової стійкості АТ «Миколаївобленерго».

Далі здійснимо оцінку платоспроможності і ліквідності АТ «Миколаївобленерго» в 2020-2021 роках. Спочатку здійснимо аналіз ліквідності балансу (табл. 2.5), який полягає у порівнянні величин платіжних засобів (активів), які згруповані за рівнем ліквідності, з величинами зобов'язань (пасивів), які згруповані за терміновістю сплати.

Таблиця 2.5

Аналіз ліквідності балансу АТ «Миколаївобленерго» за 2020-2021 рр.

Показники	На кінець		
	2019	2020	2021
Актив			
Найбільш ліквідні активи (A_1)	11907	33685	27093
Активи, які швидко реалізуються (A_2)	31071	69048	84043
Активи, які повільно реалізуються (A_3)	88628	88125	120043
Активи, які важко реалізуються (A_4)	1259090	1296612	3338494
Баланс	1390696	1487470	3569673
Пасив			
Найбільш строкові зобов'язання (Π_1)	706137	597394	615400
Короткострокові пасиви (Π_2)	199763	165746	189950
Довгострокові пасиви (Π_3)	126885	73069	354678
Постійні (стійкі) пасиви (Π_4)	357911	651 261	2409645
Баланс	1390696	1487470	3569673
Платіжний залишок(+) чи нестача(-)			
$A_1 - \Pi_1$	-694230	-563709	-588307
$A_2 - \Pi_2$	-168692	-96698	-105907
$A_3 - \Pi_3$	-38257	15056	-234635
$A_4 - \Pi_4$	901179	645351	928849

На підставі інформації в табл. 2.5 можна зробити висновок, що на кінець 2021 р. $A_1 < \Pi_1$, $A_2 < \Pi_2$, $A_3 < \Pi_3$, отже баланс підприємства АТ «Миколаївобленерго» є неліквідним.

Розглянемо та охарактеризуємо показники ліквідності даного підприємства, що представлені в табл. 2.6.

Таблиця 2.6

Показники ліквідності АТ «Миколаївобленерго»
за період 2020 – 2021 рр.

Показники	Нормативне значення	Роки			Відхилення 2021 р. від	
		2019	2020	2021	2019	2020
Коефіцієнт загальної ліквідності	≥ 1	0,145	0,25	0,287	0,142	0,037
Коефіцієнт швидкої ліквідності	$\geq 0,7$	0,0727	0,1758	0,1762	0,1035	0,0004
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$\geq 0,2$	0,0131	0,0441	0,0334	0,0203	-0,0107
Коефіцієнт співвідношення дебіторської заборгованості та кредиторської заборгованості	≈ 1	26,459	9,862	8,625	-17,834	-1,237

За даними табл. 2.6 значення коефіцієнта загальної ліквідності на кінець 2021 р. зросло на 0,142 в порівнянні з кінцем 2019 р., але все ще знаходиться нижче нормативного значення. Це свідчить про те, що підприємство АТ «Миколаївобленерго» є неплатоспроможним.

Фактичне значення коефіцієнта швидкої ліквідності збільшилося і становить 0,1762. Порівняння цього показника з нормативним значенням свідчить про те, що підприємство має дуже низький рівень платоспроможності.

Значення коефіцієнта абсолютної ліквідності на кінець 2021 р. зросло на 0,0203 в порівнянні з кінцем 2019 р. і набуло значення 0,0334. Це означає, що рівень покриття поточних зобов'язань і забезпечень високоліквідними оборотними активами в базовому році становив 3,34% і порівняння цього показника з нормативним значенням свідчить про недостатню грошову платоспроможність підприємства.

Якщо на підприємстві співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості рівне 1, то це вважається нормальним станом розрахунків.

Коефіцієнт співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості на кінець 2019 р. становив 26,459, а на кінець 2021 р. – 8,625, що безпосередньо є позитивною тенденцією, але все ще значення коефіцієнта далеке від нормативного значення, що свідчить про те, що підприємство зобов'язане розраховуватися за борги перед кредиторами незалежно від того, отримує воно борги від своїх дебіторів, чи ні.

Отже, провівши аналіз основних фінансових показників діяльності АТ «Миколаївобленерго», можна зробити висновки, що досліджуване підприємство має неліквідний баланс, є неплатоспроможним і характеризується кризовим фінансовим станом.

2.3. Аналіз динаміки і структури фінансових результатів

Саме аналіз фінансових результатів діяльності підприємства дозволяє дати оцінку темпів зростання прибутку як в цілому по підприємству за певний період, так і за кожною його складовою, визначити розмір впливу суб'єктивних та об'єктивних факторів на зміну прибутку та виявити резерви збільшення прибутку.

Аналіз та оцінка рівня та динаміки фінансових результатів представлені в табл. 2.7. Дані таблиці показують, що у 2021 році підприємством отримано 19547 тис. грн. чистого прибутку, що на 10893 тис. грн. або на 35,79% менше в порівнянні з 2019 роком і на 284457 тис. грн. або на 93,57% менше відносно 2020 року.

Суттєвішим є збільшення суми валового прибутку підприємства на кінець 2021 року за абсолютним значенням відносно кінця 2019 року – на 403952 тис. грн., відносно кінця 2020 року – на 68786 тис. грн.

Таблиця 2.7

Аналіз динаміки, рівня і структури фінансових результатів АТ «Миколаївобленерго» за період 2020-2021 рр.

Показник	Код рядка, ф. № 2	2019	2020	2021	Відхилення 2021 від 2019 р.		Відхилення 2021 від 2020 р.	
					Абсолютне, (+, -)	Відносне, %	Абсолютне, (+, -)	Відносне, %
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції	2000	1338455	2024806	2361477	1023022	76,43%	336671	16,63%
Собівартість реалізованої продукції	2050	(1176554)	(1527739)	(1795624)	-619070	52,62%	-267885	17,53%
Валовий прибуток (збиток)	2090	161901	497067	565853	403952	249,51%	68786	13,84%
Інші операційні доходи	2120	51322	19174	22893	-28429	-55,39%	3719	19,40%
Адміністративні витрати	2130	(100514)	(119140)	(134041)	-33527	33,36%	-14901	12,51%
Витрати на збут	2150	(6035)	-	-	-	-	-	-
Інші операційні витрати	2180	(49406)	(37582)	(23497)	25 909	-52,44%	14 085	-37,48%
Фінансові результати від операційної діяльності	2190	57268	359519	422208	364940	637,25%	62689	17,44%
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-	-	-	-	-	-
Інші фінансові доходи	2220	577	23412	227	-350	-60,66%	-23185	-99,03%
Інші доходи	2240	151	498	1091	940	622,52%	593	119,08%
Фінансові витрати	2250	(16776)	(12620)	(4789)	11987	-71,45%	7831	-62,05%
Втрати від участі в капіталі	2255	-	-	-	-	-	-	-
Інші витрати	2270	(189)	(549)	(393498)	-393309	208100,00%	-392949	71575,41%
Фінансовий результат до оподаткування	2290	41031	370260	25239	-15792	-38,49%	-345021	-93,18%
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(10591)	(66256)	(5692)	4899	-46,26%	60564	-91,41%
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	30440	304004	19547	-10893	-35,79%	-284457	-93,57%

З табл. 2.7 також видно, що чистий дохід від реалізації продукції АТ «Миколаївобленерго» на кінець 2019 року становить 1338455 тис. грн. На кінець 2020 року сума чистого доходу підприємства від реалізації продукції збільшилася на 1023022 тис. грн. і склала 2024806 тис. грн. Протягом 2021 року доходи підприємства збільшилися на 336671 тис. грн. і склали за рік 2361477 тис. грн.

Проведемо аналіз динаміки, рівня та структури доходів АТ «Миколаївобленерго» (табл. 2.8), а структура їх динаміки надана на рис. 2.1.

Розрахунки засвідчують, що впродовж трьох років доходи підприємства сформовані в основному за рахунок доходів, отриманих від результаті операційної діяльності. Основну частку в їх загальній сумі займає чистий дохід від реалізації, тобто основної операційної діяльності. (на кінець 2019 року – 96,26%, на кінець 2020 р. – 97,92% і на кінець 2021 р. – 98,92%).

Доходи від іншої операційної діяльності займають малу частку в структурі доходів підприємства (на кінець 2019 року – 3,69%, на кінець 2020 – 0,93%, а на кінець 2021 – 0,96%). Доходи від іншої фінансової діяльності дуже малі за абсолютним значенням, а їх питома вага складає 0,04% на кінець 2019 та 2020 років та 0,01% на кінець 2021 року.

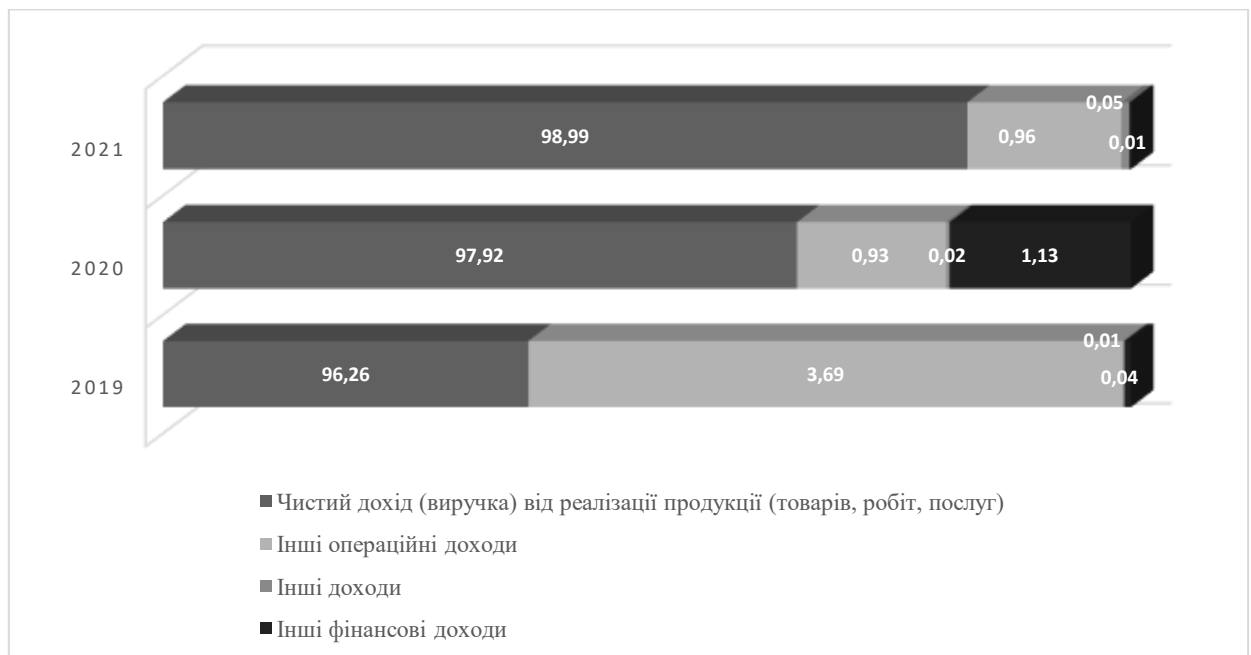

Рис. 2.1. Структура динаміки доходів АТ «Миколаївобленерго» за 2020-2021 рр.

Таблиця 2.8

Аналіз динаміки, рівня і структури доходів АТ «Миколаївобленерго» за період 2020-2021 рр.

Показник	Код рядка, ф. № 2	2019		2020		2021		Відхилення 2021 від 2019 р.			Відхилення 2021 від 2020 р.		
		Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Абсолютне, (+, -)	Відносне, %	Пунктів структури	Абсолютне, (+, -)	Відносне, %	Пунктів структури
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1338455	96,26	2024806	97,92	2361477	98,99	1023022	76,43	2,7	336671	16,63	-0,04
Інші операційні доходи	2120	51322	3,69	19174	0,93	22893	0,96	-28429	-55,39	-2,73	3719	19,4	0,02
Інші доходи	2240	151	0,01	498	0,02	1091	0,05	940	622,5	0,03	593	119,08	0,02
Інші фінансові доходи	2220	577	0,04	23 412	1,13	227	0,01	-350	-60,659	-0,03	-23 185	-99,03	-1,12
Разом	-	1390505	100	2067890	100	2385688	100	995533	71,62	0	340983	16,68	0

Проведемо аналіз динаміки, рівня та структури витрат АТ «Миколаївобленерго» (табл. 2.9).

У загальній сумі витрат підприємства найбільшу питому вагу (на кінець 2019 року – 87,19%, на кінець 2020 – 89,99%, а на кінець 2021 року – 76,07%) займає собівартість реалізованої продукції. Частка витрат на збут та інших операційних витрат, фінансових витрат зменшується. Якщо на кінець 2019 року адміністративні витрати складали 7,45% загальної суми витрат, інші операційні витрати – 3,66%, то на кінець 2021 року вони складали відповідно 5,68% і 2,21%. Також прослідковується значне збільшення інших витрат з 0,01% на кінець 2019 року до 16,67% на кінець 2021.

Структура динаміки витрат зображена на рис. 2.2

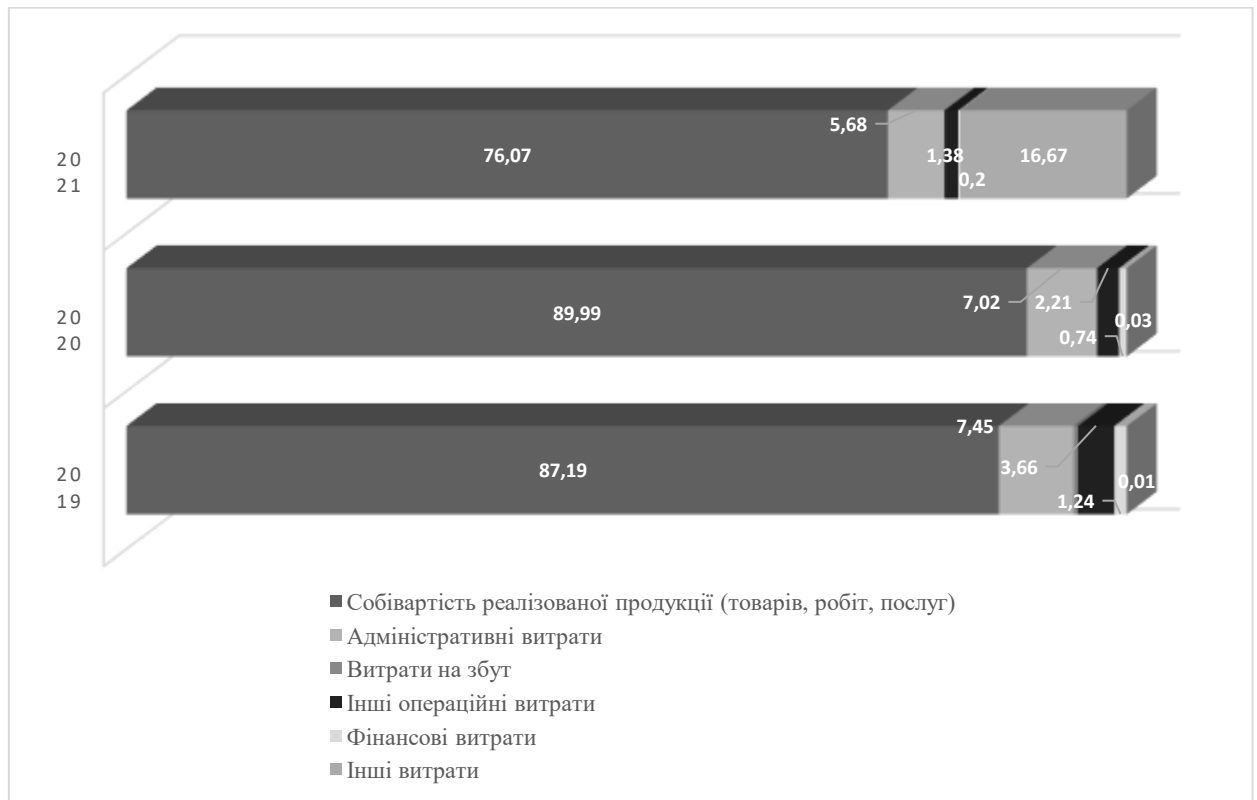

Рис. 2.2. Структура динаміки витрат АТ «Миколаївобленерго» за 2020-2021 рр.

Таблиця 2.9

Аналіз динаміки, рівня і структури витрат АТ «Миколаївобленерго» за період 2020-2021 рр.

Показник	Код рядка, ф. № 2	2019		2020		2021		Відхилення 2021 від 2019 р.			Відхилення 2021 від 2020 р.		
		Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Абсолютне, (+, -)	Відносне, %	Пунктів структури	Абсолютне, (+, -)	Відносне, %	Пунктів структури
Собівартість реалізованої продукції	2050	1176554	87,19	1527739	89,99	1795624	76,07	619070	52,61	-11,11	267885	17,53	-13,92
Адміністративні витрати	2130	100514	7,45	119140	7,02	134041	5,68	33527	33,35	-1,77	14901	12,51	-1,34
Витрати на збут	2150	6035	0,45	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші операційні витрати	2180	49406	3,66	37582	2,21	23497	1,38	-16909	34,22	-2,28	-14085	-37,48	-0,84
Фінансові витрати	2250	16776	1,24	12620	0,74	4789	0,20	-11987	-71,45	-1,04	-7831	-62,05	-0,54
Інші витрати	2270	189	0,01	549	0,03	393498	16,67	393309	208100	16,66	392949	71575,41	16,64
Разом	-	1349474	100	1697630	100	2351449	100	1001975	74,25	0	653819	38,51	0

2.4. Факторний аналіз прибутку

Прибуток відображає ефективність ділової активності підприємств, саме тому у підприємств гостро виникає необхідність в ефективному управлінні прибутком [32, с. 1022]. Вирішення цього завдання можливе за допомогою проведення фінансового аналізу фінансових результатів, який містить різні за складністю методи. Серед них традиційними та найбільш популярними є горизонтальний, вертикальний, трендовий, коефіцієнтний, факторний [25; 33, с. 128], а також економетричні, методи економічної кібернетики і оптимального програмування, методи дослідження операцій і теорій прийняття рішень [10].

На величину прибутку впливає велика кількість взаємозалежних факторів, що діють на результати діяльності підприємства різнобічно, як позитивно так і негативно. Серед них можна виділити обсяги реалізації; структуру продукції; відпускні ціни на матеріали, сировину, паливо, тарифи на електроенергію та транспортування; рівень матеріальних та трудових ресурсів [33, с. 69], ефективність фінансово-господарської діяльності, вид економічної діяльності, галузь економіки, умови обліку фінансових результатів, зазначені законодавством [35, с. 306] та ін.

Для визначення кількісного впливу кожного з цих факторів проводять факторний аналіз, під яким розуміється комплексне і системне вивчення та вимір впливу факторів на величину результативних показників [20, с. 78].

Проведемо факторний аналіз зміни валового прибутку підприємства. Для цього проаналізуємо вплив зміни обсягів виробництва (собівартості), структури та витрат на 1 грн. реалізованої продукції на зміну прибутку. Вихідні дані наведено в таблиці 2.10

Таблиця 2.10

Вихідні дані для проведення факторного аналізу зміни валового прибутку
АТ «Миколаївобленерго» за 2020 - 2021 рр.

Показники	2019	2020	2021	Абсолютне відхилення значення 2021 від 2019 (+,-)	Абсолютне відхилення значення 2021 від 2020 (+,-)
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	1 338 455	2 024 806	2 361 477	1 023 022	336 671
Собівартість реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн..	1 176 554	1 527 739	1 795 624	619 070	267 885
Валовий прибуток (збиток), тис. грн.	161 901	497 067	565 853	403 952	68 786
Витрати на 1 грн. реалізованої продукції, грн.	0,879038892	0,754511296	0,760382	-0,119	+0,006

Потрібні обчислення проведемо в таблиці 2.11

Таблиця 2.11

Факторний аналіз зміни валового прибутку АТ «Миколаївобленерго»
за 2020 - 2021 рр.

Показники	2019/2021 рр.	2020/2021 рр.
1	2	3
Темп зміни собівартості продукції	0,526	0,175
Темп зміни виручки від реалізації	0,764	0,166
Зміна валового прибутку за рахунок зміни обсягу реалізації	85187,8	87159,4
Зміна валового прибутку за рахунок зміни структури (асортименту) реалізованої продукції	38558,1	-4510,5
Зміна валового прибутку за рахунок зміни витрат на 1 грн. реалізованої продукції	280206,1	-13862,9
Загальна сума впливу	403952,0	68786,0

Отже, за період з 2019 по 2021 роки валовий прибуток АТ «Миколаївобленерго» збільшився на 403952 тис. грн. за рахунок:

- зміни обсягів виробництва збільшився на 85187,8 тис. грн.;
- зміни асортименту та структури збільшився на 38558,1 тис. грн.;
- зміни витрат на 1 грн. реалізованої продукції збільшився на 280206,1 тис. грн.

За період з 2020 по 2021 рр. прибуток АТ «Миколаївобленерго» збільшився на 68786 тис. грн. за рахунок:

- зміни обсягів виробництва збільшився на 87159,4 тис. грн.;
- зміни асортименту та структури зменшився на 4510,5 тис. грн.;
- зміни витрат на 1 грн. реалізованої продукції зменшився на 13862,9 тис. грн.

2.5. Оцінка показників рентабельності

Показники рентабельності характеризують ефективність роботи підприємства в цілому, доходність різних напрямків діяльності (виробничої, підприємницької, інвестиційної), окупність витрат і т. д. Вони більш повно, ніж прибуток, характеризують кінцеві результати господарювання, адже їх величина показує співвідношення ефекту з наявними або використаними ресурсами. Їх використовують для оцінки діяльності підприємства і як інструмент в інвестиційній політиці та ціноутворенні.

Аналіз показників рентабельності реалізованої продукції представлено у табл. 2.12.

Дані таблиці 2.12 свідчать, що протягом 2019-2021 років на фоні загальної прибуткової діяльності підприємства відзначається значне покращення ефективності використання підприємством майна, як в 2020, так і в 2021 роках.

Таблиця 2.12

Аналіз показників рентабельності реалізованої продукції

Показник	2019	2020	2021	Відхилення 2020 від 2019 р.	Відхилення 2021 від 2020 р.
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (ЧД), тис. грн.	1327864	1958550	2355785	630686	336671
Собівартість реалізованої продукції (С), тис. грн.	1176554	1527739	1795624	351185	267885
Адміністративні витрати (АВ), тис. грн.	100514	119140	134041	18626	14901
Витрати на збут (ЗВ), тис. грн.	6035	0	0	-	-
Прибуток від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн. (ПВР)	44761	311671	426120	266910	114449
Повна собівартість реалізованих робіт (ПС), тис. грн.	1283103	1646879	1929665	363776	282786
Рентабельність продаж, % (ПВР/ЧД)*100	3,37	15,91	18,09	12,54	2,18
Рентабельність витрат, % (ПВР/ПС)*100	3,49	18,92	22,08	15,45	3,17
Витрати на 1 грн. продукції, (ПС/ЧД)*100, коп	96,63	84,09	81,91	-12,54	-2,18

Всі показники рентабельності реалізованої продукції АТ «Миколаївобленерго» в 2021 р. покращилися відносно 2019 та 2020 років, що пов'язано зі збільшення розміру прибутку. На рис. 2.3 зображено динаміку зміни рентабельності продаж та витрат АТ «Миколаївобленерго» за 2020-2021 рр.

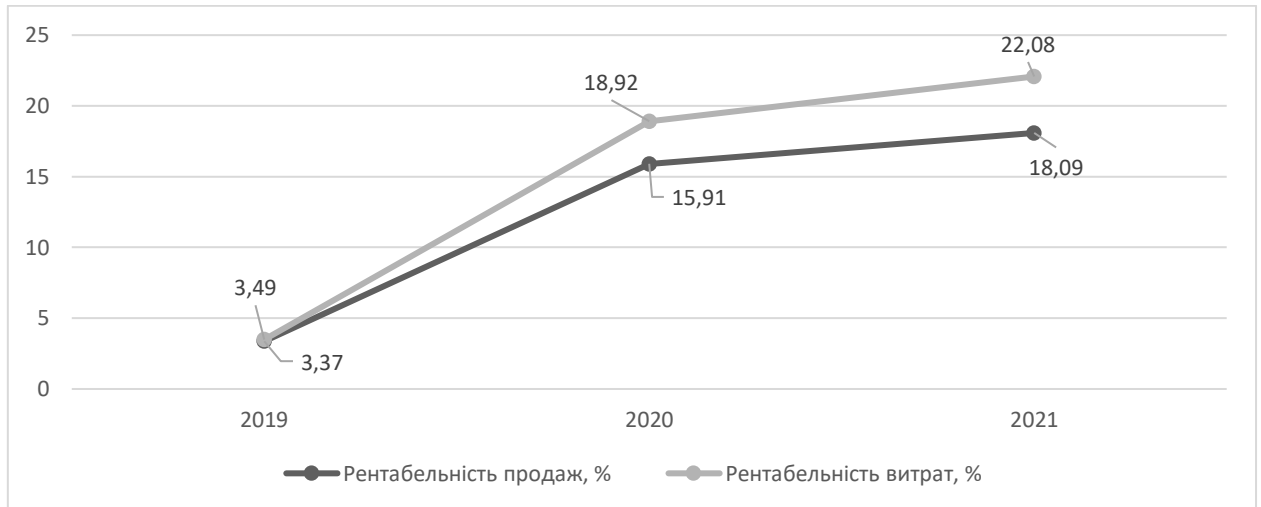

Рис. 2.3. Динаміка зміни рентабельності продаж та витрат АТ «Миколаївобленерго» за 2020-2021 рр.

За даними фінансової звітності проаналізуємо рентабельність капіталу підприємства. Методика розрахунку прибутковості капіталу підприємства і аналіз його динаміки наведені в табл. 2.13., а на рисунку 2.4 зображено динаміку зміни рентабельності капіталу.

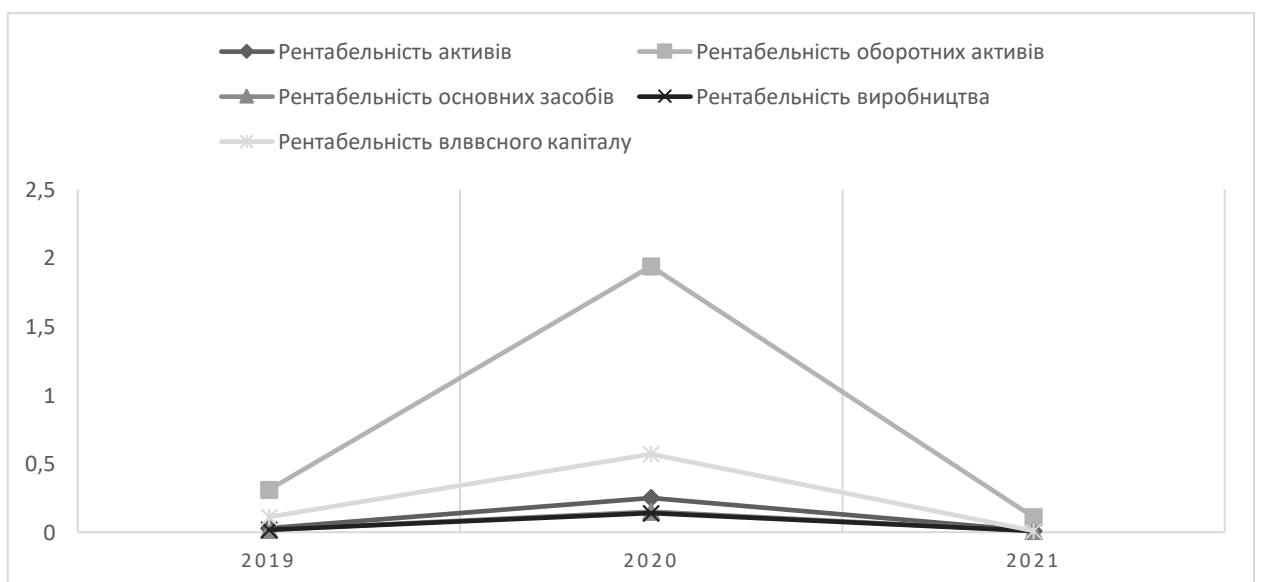

Рис. 2.4. Динаміка зміни рентабельності капіталу АТ «Миколаївобленерго» за 2020-2021 рр.

Таблиця 2.13

Аналіз рентабельності капіталу

Показник	2019	2020	2021	Відхилення 2020 від 2019 р.		Відхилення 2021 від 2020 р.	
				Абсолютне, (+, -)	Відносне, %	Абсолютне, (+, -)	Відносне, %
1. Загальний прибуток, тис. грн.	41031	370260	25239	329229	802,39%	-345021	-93,18%
2. Середня величина активів, тис. грн.	1390696	1487470	3569673	96774	6,96%	2082203	139,98%
3. Середня величина оборотних засобів, тис. грн	131606	190858	231179	59252	45,02%	40321	21,13%
4. Середня величина основних засобів, тис. грн	2403679	2521575	4507036	117896	4,90%	1985461	78,74%
5. Середня величина оборотних фондів, тис. грн.	65746	56686	89267	-9060	-13,78%	32581	57,48%
6. Середнє значення виробничих фондів, тис. грн.	2469425	2578261	4596303	108836	4,41%	2018042	78,27%
7. Середнє значення власного капіталу, тис. грн.	357911	651261	2409645	293350	81,96%	1758384	270,00%
Прибутковість (рентабельність), %							
8. Активів (р.1 : р.2)	0,03	0,25	0,01	0,22	-	-0,24	-
9. Оборотних активів (р. 1: р. 3)	0,31	1,94	0,11	1,63	-	-1,83	-
10. Основних засобів (р. 1: р. 4)	0,02	0,15	0,01	0,13	-	-0,14	-
11. Виробництва (виробничих фондів) (р.1 : р. 6)	0,02	0,14	0,01	0,13	-	-0,14	-
12. Власного капіталу (р.1 : р.7)	0,11	0,57	0,01	0,45	-	-0,56	-

Дані таблиці 2.13 дають змогу зробити висновки про те, що в 2020 році спостерігалось збільшення рентабельності капіталу (активів на 0,22, оборотних активів на 1,63, основних засобів на 0,13, виробничих фондів на 0,13 та власного капіталу на 0,45), але в 2021 році досягла свого мінімуму. Це пояснюється зменшенням загального прибутку на 345021 тис. грн. в 2021 році, та збільшенням середньої величини активів, оборотних та основних засобів, оборотних та виробничих фондів та власного капіталу.

Таким чином, проведений аналіз фінансового стану і фінансових результатів АТ «Миколаївобленерго» дозволяє зробити наступні висновки:

1. На кінець 2021р. валюта балансу зросла на 2178977 тис. грн. або на 156,68% порівняно з даними на кінець 2019р., а порівняно з кінцем 2020 р. зросла на 2082203 тис. грн. (139,98%) і склала 3569673 тис. грн., тобто спостерігається позитивна тенденція зростання валюти балансу в 2020-2021 рр., що свідчить про розширення діяльності підприємства.

2. Аналіз фінансової стійкості за трьохвимірним показником показав, що протягом 2019-2021 АТ «Миколаївобленерго» має кризовий фінансовий стан. Підприємству бракує власних оборотних засобів, довгострокових позичкових джерел, причому спостерігається зменшення загальної величини основних джерел формування запасів і витрат. Якщо буде триватиме тенденція збільшення власних джерел фінансування, то підприємство покращить свою фінансову стійкість.

3. Аналіз фінансового стану АТ «Миколаївобленерго» показав, що підприємство має неліквідний баланс, є неплатоспроможним і характеризується кризовим фінансовим станом.

4. Аналіз динаміки фінансових результатів АТ «Миколаївобленерго» показав, що на кінець 2021 року підприємством отримано 19547 тис. грн. чистого прибутку, що на 10893 тис. грн. або на 35,79% менше в порівнянні з кінцем 2019 року і на 284457 тис. грн. або на 93,57% менше відносно кінця 2020 року.

5. У загальній сумі витрат підприємства найбільшу питому вагу (на кінець 2019 року – 87,19%, на кінець 2020 р. – 89,99%, а на кінець 2021 року – 76,07%) займає собівартість реалізованої продукції. Частка витрат на збут та інших операційних витрат, фінансових витрат зменшується. Якщо в 2019 році адміністративні витрати склали 7,45% загальної суми витрат, інші операційні витрати – 3,66%, то в 2021 році вони склали відповідно 5,68% і 2,21%. Також прослідковується значне збільшення інших витрат з 0,01% в 2019 році до 16,67% в 2021.

6. Валовий прибуток АТ «Миколаївобленерго» за період з 2019 по 2021 роки збільшився на 403952 тис. грн. за рахунок:

- зміни обсягів виробництва збільшився на 85187,8 тис. грн.;
- зміни асортименту та структури збільшився на 38558,1 тис. грн.;
- зміни витрат на 1 грн. реалізованої продукції збільшився на 280206,1 тис. грн.

За період з 2020 по 2021 роки валовий прибуток АТ «Миколаївобленерго» збільшився на 68786 тис. грн. за рахунок:

- зміни обсягів виробництва збільшився на 87159,4 тис. грн.;
- зміни асортименту та структури зменшився на 4510,5 тис. грн.;
- зміни витрат на 1 грн. реалізованої продукції зменшився на 13862,9 тис. грн.

7. Всі показники рентабельності реалізованої продукції АТ «Миколаївобленерго» в 2021 р. покращилися відносно 2019 та 2020 років, що пов'язано зі збільшення розміру прибутку.

8. В 2020 році спостерігалось збільшення рентабельності капіталу (активів на 0,22, оборотних активів на 1,63, основних засобів на 0,13, виробничих фондів на 0,13 та власного капіталу на 0,45), але в 2021 році досягло свого мінімуму. Це пояснюється зменшенням загального прибутку на 345021 тис. грн. в 2021 році, та збільшенням середньої величини активів, оборотних та основних засобів, оборотних та виробничих фондів та власного капіталу.

РОЗДІЛ 3

РОЗРОБКА РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО ЗРОСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ АТ «МИКОЛАЇВОБЛЕНЕРГО»

3.1. Ризики та проблеми фінансової діяльності підприємства

Основна діяльність підприємства АТ «Миколаївобленерго» - розподілення електроенергії. Для того щоб надати рекомендації щодо зростання фінансових результатів та покращення фінансового стану в цілому, необхідно визначитись з проблемами, з якими стикається підприємство.

Втрата фінансової стійкості підприємства зумовлена такими внутрішніми факторами:

- застаріла та неефективна інфраструктура, низька якість обладнання або неправильне планування мереж призводить до перебоїв у постачанні електроенергії та збільшення втрат енергії;
- недостатня ліквідність, високий рівень боргів, погане управління фінансами створюють труднощі в операційній діяльності та розвитку підприємства;
- однією з найбільших проблеми є невиплата споживачами електроенергії своїх платежів за використані послуги, це призводить не недостатньої готівкової стійкості підприємства.

В свою чергу, зовнішні фактори впливу наступні:

- інфляція та коливання валютного курсу;
- воєнні дії, починаючи з 2014 року;
- втрата кваліфікованого персоналу, який мігрує за кордон;
- недостатні обсяги інвестицій;
- високий рівень зносу основних фондів.

Оскільки підприємство АТ «Миколаївобленерго» неплатоспроможне слід визначити його ознаки поточної, критичної та надкритичної неплатоспроможності.

Відповідно до Кодексу України з процедур банкрутства неплатоспроможність – неспроможність боржника виконати після настання встановленого строку грошові зобов’язання перед кредиторами не інакше, як через застосування процедур, передбачених цим Кодексом [36].

Причинами неплатоспроможності підприємства можуть бути:

- помилки в розрахунках планових обсягів виробництва та реалізації продукції, її собівартості;
- невиконання планових показників виробництва та реалізації продукції, порушення її структури й асортименту, погіршення якості;
- порушення договорів поставки, в умовах конкуренції втрата ринків збуту продукції, постійних покупців і замовників;
- збільшення витрат за всіма видами господарської діяльності, підвищення собівартості продукції;
- невиконання плану прибутку і, як наслідок, нестача власних джерел фінансування підприємства;
- уповільнення оборотності оборотних активів унаслідок формування понаднормативних запасів сировини, матеріалів, готової продукції та значне відволікання коштів у дебіторську заборгованість;
- зниження платоспроможності, банкрутство клієнтів та партнерів;
- інфляційні процеси, збільшення податкового навантаження, високий рівень штрафних санкцій за невчасну чи неповну сплату податків;
- інші причини (збитки від стихійного лиха, зростання конкуренції з боку закордонних виробників, зміна митних процедур тощо).

Поточна неплатоспроможність – це фінансовий стан підприємства, коли на конкретний момент у зв’язку з випадковим збігом обставин тимчасово суми наявних у нього коштів і високоліквідних активів недостатньо для погашення поточного боргу, що відповідно до законодавчого визначення розглядається

як неспроможність суб'єкта підприємницької діяльності виконати після настання встановленого строку їх сплати грошові зобов'язання перед кредиторами, у тому числі із заробітної плати, а також виконати зобов'язання щодо сплати страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, податків і зборів (обов'язкових платежів) не інакше як через відновлення платоспроможності.

Критична неплатоспроможність – це такий фінансовий стан підприємства, коли присутні ознаки поточної неплатоспроможності, коефіцієнт покриття (коефіцієнт загальної ліквідності) менший за 1, а коефіцієнт забезпечення власними засобами (коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами) менший за 0,1. Ознаки критичної неплатоспроможності відповідають фінансовому стану потенційного банкрутства.

Надкритична неплатоспроможність – це фінансовий стан, коли за підсумками року коефіцієнт покриття менший за 1 і підприємство не отримало прибутку. У такому разі задоволення визнаних судом вимог кредиторів можливе шляхом застосування ліквідаційної процедури.

Далі визначимо наявність (відсутність) ознак поточної, критичної та надкритичної неплатоспроможності підприємства (табл. 3.1).

За даними табл. 3.1 показник поточної неплатоспроможності є негативним на протязі всього досліджуваного періоду, отже у підприємство має ознаки поточної неплатоспроможності, що пояснюється дуже низьким значенням грошей та їх еквівалентів у порівняння з поточними та довгостроковими зобов'язаннями і забезпеченнями.

Значення коефіцієнта покриття на протязі всього досліджуваного періоду менше 1,0, коефіцієнта забезпечення власними засобами менше 0,1, але підприємство одержувало чистий прибуток, це є свідченням того, що АТ «Миколаївобленерго» має ознаки критичної неплатоспроможності.

Таблиця 3.1

Визначення ознак поточної, критичної та надкритичної
неплатоспроможності АТ «Миколаївобленерго» за 2020-2021 рр.

№ з/п	Показник	На кінець 2019 р.	На кінець 2020 р.	На кінець 2021 р.	Відхилення 2021/2019 (+,-)	Відхилення 2021/2020 (+,-)
1.	Довгострокові фінансові інвестиції, тис. грн.	200	200	0	-200	-200
2.	Поточні фінансові інвестиції, тис. грн.	0	0	200	200	200
3.	Гроші та їх еквіваленти, тис. грн.	11907	33685	26893	14986	-6792
4.	Довгострокові зобов'язання і забезпечення, тис. грн.	126885	73069	354678	227793	281609
5.	Поточні зобов'язання і забезпечення, тис. грн.	905900	763140	805350	-100550	42210
6.	Показник поточної неплатоспроможності, тис. грн. (п.1+п.2+п.3–п.4–п.5)	-1020678	-802324	-1132935	-112257	-330611
7.	Коефіцієнт покриття	0,15	0,25	0,29	0,14	0,04
8.	Коефіцієнт забезпечення власними засобами	-6,85	-3,38	-4,02	2,83	-0,64
9.	Чистий фінансовий результат: прибуток (збиток), тис. грн	30440	304004	19547	-10893	-284457

Проте це не є причиною для негайного розроблення плану санації. По-перше, крім грошових коштів та фінансових інвестицій у підприємства є запаси, поточна дебіторська заборгованість, частина з яких може бути більш ліквідною, особливо порівняно з довгостроковими фінансовими інвестиціями. По-друге, непогашення заборгованості протягом трьох місяців може бути пов'язане з наявністю відстрочених платежів за договорами, за виданими векселями тощо. До того ж на практиці господарські суди вимагають надання більш серйозних доказів неплатоспроможності.

Резерви зростання доходу від реалізації АТ «Миколаївобленерго» є ризиковими з врахуванням економічної нестабільності. Необхідно шукати шляхи економії ресурсів за рахунок: зниження умовно-постійних витрат і

змінних операційних витрат; зниження собівартості реалізованих товарів і на цій основі збільшення валового прибутку АТ «Миколаївобленерго»; збільшення інших операційних доходів підприємства.

З метою реалізації запропонованих заходів щодо підвищення доходу від реалізації АТ «Миколаївобленерго» здійснимо прогнозування фінансових результатів цього підприємства, при цьому врахуємо деякі припущення:

1. Середньорічний темп зростання чистого доходу від реалізації буде становити 10%;

2. Суму витрат, які включені до собівартості реалізованої продукції, у розрахунку на 1 грн. чистого доходу від реалізації підприємство має можливість знизити у 2022 році на 5 копійок, за рахунок скорочення відносної економії витрат на оплату праці;

3. Адміністративні витрати АТ «Миколаївобленерго» планує скоротити на 5% за рахунок скорочення витрат на зв'язок, утримання приміщень;

4. Інші операційні витрати і доходи залишимо на рівні 2021 року.

Будуємо прогнозований звіт про фінансові результати АТ «Миколаївобленерго» (табл. 3.2)

На підставі табл. 3.2 можна зробити наступний висновок – за рахунок виконання припущень щодо збільшення виручку від реалізації на 10%, зниження суми собівартості реалізованої продукції, у розрахунку на 1 грн. виручки від реалізації на 5 коп. та скорочення частки адміністративних витрат, чистий прибуток збільшиться більше ніж у 6 разів.

Таблиця 3.2

Прогнозований звіт про фінансові результати АТ «Миколаївобленерго»
за 2022 рік

Статті	Рядок	2021 р., тис. грн.	Прогноз	2022 р., тис. грн.
Чистий дохід від реалізації продукції	2000	2361477	Збільшення на 10%	2597625
Собівартість реалізованої продукції	2050	-1795624	Зменшення на 5 коп.	-1913698
Валовий прибуток	2090	565853	-	683927
Інші операційні доходи	2120	22893	-	12280
Адміністративні витрати	2130	-134041	Зменшення на 5%	-127339
Витрати на збут	2150	0	-	0
Інші операційні витрати	2180	-23497	-	-23497
Фінансові результати від операційної діяльності	2190	422208	-	545371
Дохід від участі в капіталі	2200	0	-	0
Інші фінансові доходи	2220	227	-	227
Інші доходи	2240	1091	-	1091
Фінансові витрати	2250	-4789	-	-4789
Втрати від участі в капіталі	2255	0	-	0
Інші витрати	2270	-393498	-	-393498
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування	2290	25239	-	148402
Податок на прибуток від звичайної діяльності	2300	-5692	-	-26712
Чистий прибуток	2350	19547	-	121690

3.2. Розробка заходів щодо зміцнення фінансового стану підприємства

Проведений в другому розділі аналіз фінансової стійкості, ліквідності і платоспроможності підприємства показав, що АТ «Миколаївобленерго» протягом досліджуваного періоду має кризовий фінансовий стан, є неплатоспроможним, проте його діяльність є прибутковою, отже АТ «Миколаївобленерго» має ознаки критичної неплатоспроможності.

Отже, підсумуємо основні фактори, які вплинули на формування кризового стану на підприємстві і на їх підставі запропонуємо заходи щодо покращення фінансового стану АТ «Миколаївобленерго».

Нестабільність економічної та політичної ситуації в країні; воєнні дії, починаючи з 2014 року; різке коливання валютних курсів; постійне подорожчання енергоносіїв, матеріальних ресурсів; невиконання споживачами електроенергії своїх платежів за використані послуги; високий рівень зносу основних фондів – це основні фактори, які призвели АТ «Миколаївобленерго» до кризового стану.

Зважаючи на ці фактори, для покращення свого фінансового стану, АТ «Миколаївобленерго» повинно провести наступні кроки:

- розробка стратегії для зменшення рівня заборгованості споживачами електроенергії своїх платежів за використані послуги, включаючи підвищення своєчасності платежів, впровадження механізмів контролю та стягнення заборгованостей;
- аналіз, планування та контроль витрат з метою їх зменшення;
- модернізація та технічне переозброєння.

Також, позитивно на фінансові результати АТ «Миколаївобленерго» у майбутньому можуть вплинути наступні фактори:

- розширення спектру послуг, що надаються, таких як енергетичні консультації, енергоефективність, управління енергоспоживанням тощо. Це може створити нові джерела доходів та розширити клієнтську базу;
- співпраця з іншими суб'єктами господарювання, такими як виробники альтернативної енергії, для створення взаємовигідних партнерств. Це може сприяти залученню нових ресурсів, технологій та ринків збуту;
- можливість впровадження нових технологій та інновацій, які можуть поліпшити ефективність діяльності підприємства та знизити витрати. Наприклад, впровадження сучасних систем моніторингу та управління, використання відновлювальних джерел енергії тощо.

РОЗДІЛ 4

ОХОРОНА ПРАЦІ

Охорона праці – це система законодавчих, соціально-економічних, організаційних, технічних, гігієнічних та лікувально-профілактичних заходів та засобів, яка забезпечує, безпеку, збереження здоров'я та працездатності людини в процесі праці (ДОСТ 12.0.002-80).

Задача охорони праці – звести до мінімуму імовірність поразки або захворювання працюючих. Однією з умов здорової праці є забезпечення чистоти повітря і нормальних метеорологічних умов у робочій зоні приміщення.

Усунення впливу шкідливих небезпечних виробничих факторів, створення здорової повітряної атмосфери в робочій зоні є важливою задачею поряд з рішенням основних питань виробництва.

Закон України «Про охорону праці» від 14 жовтня 1992 року визначає основні положення по реалізації конституційного права громадян на охорону їхнього життя і здоров'я в процесі трудової діяльності, регулює відносини між власниками підприємства, установ і організацій [37].

Створення нормальних умов праці полягає в забезпечення сприятливої атмосфери на робочому місці: усуненні важких фізичних робіт, небезпечних і шкідливих виробничих факторів, зниженні монотонності праці, нервової напруженості працюючих.

Таким чином, поліпшенню умов праці сприяє:

- збереження і зміцнення здоров'я трудящих;
- скорочення виробничого травматизму;
- скорочення професійної і виробничої захворюваності
- тривала підтримка працездатності людини на високому рівні, її якнайшвидше відновлення;

- підвищення кваліфікації кадрів.

Поліпшення умов праці є, крім того, істотним резервом підвищення ефективності виробництва, тобто набуває великого економічного значення.

Постійний вплив шкідливих та небезпечних факторів на перших стадіях приводить до перевтомлення, а потім до появи різних професійних хвороб або до погіршення загального фізичного стану.

Зробимо загальну характеристику потенційно шкідливих і небезпечних факторів:

1. Вентиляція. Під вентиляцією розуміють сукупність заходів та засобів призначених для забезпечення на постійних робочих місцях метеорологічних умов та чистоти повітряного середовища, що відповідають гігієнічним та технічним вимогам. Основне завдання вентиляції – вилучити із приміщення забруднене, вологе або нагріте повітря та подати чисте свіже повітря.

Вентиляція класифікується за такими ознаками:

- за способом переміщення повітря – природні, штучна (механічна) та суміщена (природна та штучна одночасно);
- за напрямком потоку повітря – припливна, витяжна, припливно-витяжна;
- за місцем дії – загально обмінна, місцева, комбінована;
- за призначенням – робоча, аварійна.

Природна вентиляція може бути неорганізованою та організованою. При неорганізованій вентиляції невідомі об'єми повітря, що надходять та вилучаються із приміщення, а сам повітрообмін залежить від випадкових чинників (напрямку та сили вітру, температури зовнішнього та внутрішнього повітря). Неорганізована природна вентиляція включає інфільтрацію – просочування повітря через нещільності у вікнах, дверях, перекриттях тощо та провітрювання, що здійснюється при відкриванні вікон так квартир.

Перевагою природної вентиляції є її дешевизна та простота експлуатації. Основний її недолік у тому, що повітря надходить у приміщення без

попереднього очищення, а видалене відпрацьоване повітря також не очищується і забруднює довкілля.

Штучна вентиляція, на відміну від природної, дає можливість очищувати повітря перед його викидом в атмосферу, вловлювати шкідливі речовини безпосередньо біля місць їх утворення, обробляти припливне повітря, більш цілеспрямовано подавати повітря в робочу зону.

2. Опалення. Системи опалення являють собою комплекс елементів, необхідних для нагрівання приміщень у холодний період року. До основних елементів систем опалення належать джерела тепла, теплопроводи, нагрівальні прилади.

Системи опалення поділяють на місцеві та центральні. До місцевого належать пічне та повітряне опалення, а також опалення місцевими газовими та електричними пристроями. Місцеве опалення застосовується, як правило, в житлових та побутових приміщеннях, а також у невеликих виробничих приміщеннях малих підприємств.

До системи центрального опалення належать: водяне, парове, панельне, повітряне, комбіноване. Водяна та парова системи опалення в залежності від тиску пари чи температури можуть бути низького тиску та високого.

Водяне опалення низького тиску відповідає основним санітарно-гігієнічним вимогам і тому широко використовується на багатьох підприємствах різних галузей промисловості. Основні переваги цієї системи: рівномірне нагрівання приміщення; можливість централізованого регулювання температури теплоносія; відсутність запаху гару; підтримання відносної вологості повітря на відповідному рівні; виключення опіків від нагрівальних приладів; пожежна безпека. Основний недолік – можливість її замерзання при вимиканні в зимовий період, а також повільне нагрівання великих приміщень після тривалої перерви в опаленні.

Парове опалення має низку санітарно-гігієнічних недоліків. Зокрема, внаслідок перегрівання повітря знижується його відносна вологість, а органічний пил, що осідає на нагрівальних приладах, підгорає і створює запах

гару. Окрім того, існує небезпека пожеж та опіків. Враховуючи вищевказані недоліки не допускається застосування парового опалення в пожежонебезпечних приміщеннях та приміщеннях зі значним виділенням органічного пилу.

3. Пожежна небезпека. Пожежна небезпека – це можливість виникнення та розвитку пожежі в будь-якому процесі. Потрібно відмітити, що безпечних пожеж не буває. Якщо вони не створюють прямої загрози життю та здоров'ю людини, то приносять матеріальний збиток.

Вогонь – надзвичайно шкідливий фактор пожежі, проте випадки його прямого впливу на людей досить рідкі. Під час пожежі температура полум'я може досягти 1200-1400 °C і у людей, що знаходяться в зоні пожежі можуть бути опіки та відчуття болю.

Дим представляє собою велику кількість найбільш маленьких частинок продуктів, що не згоріли та знаходяться в повітрі. Він викликає інтенсивне подразнення органів дихання та слизової оболонки. Крім того, в задимлених приміщеннях внаслідок погіршення видимості уповільнюється евакуація людей, а інколи провести її зовсім неможливо.

Руйнування будівельних конструкцій відбувається внаслідок втрати несучої здатності під впливом високих температур та вибухів. При цьому люди можуть отримувати значні механічні травми, опинитись під завалами будівлі.

Способи ліквідації пожежі:

- охолодження зони горіння чи реагуючих речовин;
- ізоляція речовин із зони горіння;
- розбавлення повітря чи горючих речовин негорючими;
- придушення горіння за допомогою вибуху.

До вогнегасних речовин відносяться: вода; піна; інертні негорючі гази; вогнегасні порошки; пісок.

В залежності від рівня тривалості впливу шкідливий фактор може стати небезпечним. У ДОСТі 12.0001-74 «СБТ. Небезпечні та шкідливі виробничі

фактори. Класифікація» приводиться класифікація елементів умов праці. Вони підрозділяються на 3 групи: фізичні, хімічні та психофізичні.

Таким чином, на підприємстві необхідно забезпечувати сприятливі умови праці.

ВИСНОВКИ

В результаті дослідження теоретичних аспектів аналізу фінансових результатів підприємства, та аналізу фінансових результатів АТ «Миколаївобленерго» за 2019-2021 рр. можна зробити наступні висновки:

1. Поняття фінансового результату слід розуміти як узагальнену характеристику діяльності підприємства, у якій відображається:

- рівень ефективності використання залучених людських, матеріально-технічних, інформаційних, фінансових та ін. ресурсів;
- якість та результативність прийнятих управлінських рішень керівництвом підприємства на усіх його рівнях;
- рівень реалізації потенціалу підприємства щодо його економічного зростання.

2. Податкове законодавство також під поняттям «фінансові результати» передбачає «прибуток». Так, у статті 134 Податкового кодексу України зазначено, що прибуток визначають «шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування, визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до НП(С)БО, тобто суми доходів звітного періоду на собівартість реалізованих товарів, виконаних робіт, наданих послуг та суму інших витрат звітного податкового періоду, на різниці, які виникають відповідно до Податкового кодексу України».

3. Для вирішення конкретних задач управління фінансовими результатами застосовується цілий ряд спеціальних систем і методів аналізу, що дозволяють одержати кількісну оцінку окремих аспектів його формування, розподілу і використання, як в статичі, так і в динаміці. В практиці управління прибутком залежно від методів, що використовуються, розрізняють наступні основні системи проведення аналізу на підприємстві: горизонтальний аналіз;

вертикальний аналіз; порівняльний аналіз; аналіз ризиків; аналіз коефіцієнтів; інтегральний аналіз.

4. Проведений аналіз фінансового стану і фінансових результатів АТ «Миколаївобленерго» за 2019-2021 рр. дозволяє зробити наступні висновки:

4.1. На кінець 2021р. валюта балансу зросла на 2178977 тис. грн. або на 156,68% порівняно з даними на кінець 2019р., а порівняно з кінцем 2020 р. зросла на 2082203 тис. грн. (139,98%) і склала 3569673 тис. грн., тобто спостерігається позитивна тенденція зростання валюти балансу в 2020-2021 рр., що свідчить про розширення діяльності підприємства.

4.2. Аналіз фінансової стійкості за трьохвимірним показником показав, що протягом 2019-2021 АТ «Миколаївобленерго» має кризовий фінансовий стан. Підприємству бракує власних оборотних засобів, довгострокових позичкових джерел, причому спостерігається зменшення загальної величини основних джерел формування запасів і витрат. Якщо буде триватиме тенденція збільшення власних джерел фінансування, то підприємство покращить свою фінансову стійкість.

4.3. Аналіз фінансового стану АТ «Миколаївобленерго» показав, що підприємство має неліквідний баланс, є неплатоспроможним і характеризується кризовим фінансовим станом.

4.4. Аналіз динаміки фінансових результатів АТ «Миколаївобленерго» показав, що на кінець 2021 року підприємством отримано 19547 тис. грн. чистого прибутку, що на 10893 тис. грн. або на 35,79% менше в порівнянні з кінцем 2019 року і на 284457 тис. грн. або на 93,57% менше відносно кінця 2020 року.

4.5. У загальній сумі витрат підприємства найбільшу питому вагу (на кінець 2019 року – 87,19%, на кінець 2020 р. – 89,99%, а на кінець 2021 року – 76,07%) займає собівартість реалізованої продукції. Частка витрат на збут та інших операційних витрат, фінансових витрат зменшується. Якщо в 2019 році адміністративні витрати складали 7,45% загальної суми витрат, інші операційні витрати – 3,66%, то в 2021 році вони складали відповідно 5,68% і

2,21%. Також прослідковується значне збільшення інших витрат з 0,01% в 2019 році до 16,67% в 2021.

4.6. Валовий прибуток АТ «Миколаївобленерго» за період з 2019 по 2021 рік збільшився на 403952 тис. грн. за рахунок:

- зміни обсягів виробництва збільшився на 85187,8 тис. грн.;
- зміни асортименту та структури збільшився на 38558,1 тис. грн.;
- зміни витрат на 1 грн. реалізованої продукції збільшився на 280206,1 тис. грн.

За період з 2020 по 2021 рік прибуток АТ «Миколаївобленерго» збільшився на 68786 тис. грн. за рахунок:

- зміни обсягів виробництва збільшився на 87159,4 тис. грн.;
- зміни асортименту та структури зменшився на 4510,5 тис. грн.;
- зміни витрат на 1 грн. реалізованої продукції зменшився на 13862,9 тис. грн.

4.7. Всі показники рентабельності реалізованої продукції АТ «Миколаївобленерго» в 2021 р. покращилися відносно 2019 та 2020 років, що пов'язано зі збільшення розміру прибутку.

4.8. В 2020 році спостерігалось збільшення рентабельності капіталу (активів на 0,22, оборотних активів на 1,63, основних засобів на 0,13, виробничих фондів на 0,13 та власного капіталу на 0,45), але в 2021 році досягло свого мінімуму. Це пояснюється зменшенням загального прибутку на 345021 тис. грн. в 2021 році, та збільшенням середньої величини активів, оборотних та основних засобів, оборотних та виробничих фондів та власного капіталу.

5.3 метою покращення фінансових результатів діяльності АТ «Миколаївобленерго» був побудований прогностичний звіт про фінансові результати на 2022 рік. За рахунок виконання припущень щодо збільшення виручки від реалізації на 10%, зниження суми собівартості реалізованої продукції у розрахунку на 1 грн. чистого доходу від реалізації на 5 коп. та

скорочення частки адміністративних витрат, чистий прибуток збільшиться більше ніж у 6 разів.

6. Для покращення фінансового стану АТ «Миколаївобленерго» повинно виконати наступні кроки:

- розробити стратегії для зменшення рівня заборгованості споживачами електроенергії своїх платежів за використані послуги, включаючи підвищення своєчасності платежів, впровадження механізмів контролю та стягнення заборгованостей;

- здійснювати аналіз, планування та контроль витрат з метою їх зменшення;

- провести модернізація та технічне переозброєння підприємства.

7. Позитивно на фінансові результати АТ «Миколаївобленерго» у майбутньому можуть вплинути наступні фактори:

- розширення спектру послуг, що надаються, таких як енергетичні консультації, енергоефективність, управління енергоспоживанням тощо. Це може створити нові джерела доходів та розширити клієнтську базу;

- співпраця з іншими суб'єктами господарювання, такими як виробники альтернативної енергії, для створення взаємовигідних партнерств. Це може сприяти залученню нових ресурсів, технологій та ринків збуту;

- можливість впровадження нових технологій та інновацій, які можуть поліпшити ефективність діяльності підприємства та знизити витрати. Наприклад, впровадження сучасних систем моніторингу та управління, використання відновлювальних джерел енергії тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Іщенко Н.А. Фінансові результати діяльності малих підприємств та особливості їх формування. *Бізнес Інформ*. 2020. №5. С. 388-393. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-5-388-393> (дата звернення: 21.04.2023).
2. Масюк Ю.В., Боюн В.Ю. Управління фінансовими результатами діяльності сільськогосподарського підприємства. *Економіка та держава*. 2021. № 10. С. 93-96. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2021.10.93> (дата звернення: 21.04.2023).
3. Нагорна І.В., Бондаренко В.О. Облік і аналіз фінансового результату в системі управління підприємством. *Ефективна економіка*. 2021. № 11. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.11.103> (дата звернення: 21.04.2023).
4. Рзаєва Т. Г., Сереветник О. В. Фінансові результати та напрями їх аналізу за показниками фінансової звітності. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2020. № 3. С. 121-124. URL: [http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/pdfbase/2020/VKNU-ES-2020-N3\(282\).pdf](http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/pdfbase/2020/VKNU-ES-2020-N3(282).pdf) (дата звернення: 21.04.2023).
5. Фірман Н.Я., Вашків О.П. Економічна сутність фінансового результату підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. № 5. С. 162-168. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/35409> (дата звернення: 21.04.2023).
6. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 21.04.2023).
7. Білик М. Д., Павловська О. В., Притуляк Н. М., Невмержицька Н. Ю. Фінансовий аналіз: навч. посібник. 2-ге вид. К.: КНЕУ, 2014. 592 с.

8. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз: підручник. К.: Центр учб. л-ри, 2008. 568 с.
9. Крамаренко Г.О., Чорна О.Є. Фінансовий аналіз. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 392 с.
10. Литвин Б.М., Стельмах М.В. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. К.: «Хай-Тек Прес», 2013. 336 с.
11. Мних Є.В. Фінансовий аналіз: підручник. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 536 с.
12. Грабовецький Б.Є. Фінансовий аналіз та звітність : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2011. 281 с.
13. Сіменко І.В., Косова Т.Д. Фінансовий аналіз : навч. посіб. К.: Центр учб. л-ри, 2013. 440 с
14. Багацька К.В. Фінансовий аналіз: Підручник. К.: Видавничий дім «АртЕк», 2014. с. 320 с
15. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 21.04.2023).
16. МСБО 1 «Подання фінансової звітності». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013#Text (дата звернення: 21.04.2023).
17. Про господарські товариства : Закон України від 19 вересня 1991 року № 1576-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text> (дата звернення: 21.04.2023).
18. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI із змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 21.04.2023).
19. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30.11.1999. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text> (дата звернення: 21.04.2023).

20. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства : навч. посібник. К. : Знання, 2007. 654 с.
21. Фальченко О.О. Особливості формування фінансових результатів. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. Серія: Технічний прогрес та ефективність виробництва. 2015. № 26. С. 154-157. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vcpitp_2015_26_28 (дата звернення: 21.04.2023).
22. Мец В.О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства: навч. посібн. К.:Вища школа, 2003. 280 с.
23. Іванець, М. Підходи до аналізу фінансових результатів підприємства. *Національний університет харчових технологій ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України*. К. : НУХТ, 2014. Ч. 3. С. 71-72. URL: <https://dspace.nuft.edu.ua/jspui/handle/123456789/22290> (дата звернення: 21.04.2023).
24. Литвин Б. М. Фінансовий аналіз : навч. посіб. К. : «Хай-Тек Прес», 2008. 336 с.
25. Глушко А. Д., Грачова А. О. Методичні засади аналізу фінансових результатів діяльності підприємства. *Ефективна економіка*. 2019. № 6. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7106> (дата звернення: 24.05.2023). DOI: [10.32702/2307-2105-2019.6.34](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.6.34)
26. Попович П. Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання : підручник. 3-тє вид., переробл. і доповн. К. : Знання, 2008. 630 с.
27. Фролова Т. О. Фінансовий аналіз: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення і практичних завдань. Київ : Видво Європ. ун-ту, 2005. 253 с.
28. Шиян Д. В. Фінансовий аналіз: навч. посібник / [Д. В. Шиян, Н. І. Строченко; С. Я. Салига та ін.]. Київ : А.С.К., 2003. 240 с.
29. Офіційний сайт АТ «Миколаївобленерго». URL: <https://www.energy.mk.ua/> (дата звернення: 24.05.2023).

30. 200 найбільших компаній України 2022 року. URL: https://biz.censor.net/resonance/3411976/200_nayibilshyh_kompaniyi_ukrayiny_2022_roku (дата звернення: 24.05.2023).

31. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава: Видавництво ПП «Астроя», 2020. 434 с. URL: <https://dspace.pdau.edu.ua/handle/123456789/8241>

32. Бегун С. І. Ляшук В. В. Застосування регресійного аналізу для моделювання прибутку підприємств, що виробляють контрольно-вимірювальні прилади. *Глобальні та національні проблеми економіки* . 2016. Випуск 10. С. 1021-1024. URL: <http://global-national.in.ua/archive/10-2016/212.pdf> (дата звернення: 24.05.2023).

33. Стаднюк Т. В. Особливості методики аналізу фінансових результатів діяльності підприємств. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2016. №1. С. 127-132. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/echcenu_2016_1_24 (дата звернення: 24.05.2023).

34. Склярчук І. Теоретичні аспекти факторного аналізу прибутку. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка*. 2011. Вип. 130. С. 69-71. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_Ekon_2011_130_24 (дата звернення: 24.05.2023).

35. Поддєрьогін А. М, Скочій С. В. (2018) Факторний аналіз формування прибутку виробничого підприємства. *Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України*. 2018. № 2. С. 304-318. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znprnudps_2018_2_25 (дата звернення: 24.05.2023).

36. Кодекс України з процедур банкрутства від 18 жовтня 2018 р. № 2597-VIII із змінами та доповненнями URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19> (дата звернення 24.05.2023).

37. Про охорону праці: Закон України № 2694-ХІІ від 14.10.1992.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text> (дата звернення 24.05.2023).

38. Одарченко М.С., Одарченко А.М., Степанов В.І., Черненко Я.М.
Основи охорони праці: підручник. Х.: Стил-Издат, 2017. 334 с.

39. Основи охорони праці: підручник / К.Н. Ткачук та ін.: під ред. К.Н.
Ткачук. К.: Основа, 2011. 480 с.

АТ «МИКОЛАЇВОБЛЕНЕРГО»

Фінансова звітність (окрема)

за період, що закінчився 31 грудня 2019 року

(в тисячах українських гривень, якщо не зазначено інше)

Підприємство		АТ «Миколаївобленерго»	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
Територія		Україна	за ЄДРПОУ	20	01	01
Організаційно-правова форма господарювання		акціонерне товариство	за КОАТУУ	23399393		
Вид економічної діяльності		розподілення електроенергії	за КОПФГ	4810136300		
Середня кількість працівників ¹		3034	за КВЕД	230		
Адреса, телефон		54017, м. Миколаїв, вул. Громадянська, 40		35.13		
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знаку (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)						
Складено (зробити позначку "V" у відповідній клітинці):						
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку						
за міжнародними стандартами фінансової звітності						

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2019 р.

Форма N 1

Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	Номер примітки	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	6	8 868	8 006
первісна вартість	1001		13 734	14 493
накопичена амортизація	1002		(4 866)	(6 487)
Незавершені капітальні інвестиції	1005		-	-
Основні засоби	1010	7	920 533	1 235 998
первісна вартість	1011		2 022 226	2 403 679
Знос	1012		(1 101 693)	(1 167 681)
Інвестиційна нерухомість	1015		-	
Довгострокові біологічні активи	1020		-	
Довгострокові фінансові інвестиції; які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		-	
інші фінансові інвестиції	1035		200	200
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	11	8 250	5 829
Відстрочені податкові активи	1045	8	6 358	9 057
Інші необоротні активи	1090		-	
Усього за розділом I	1095		944 209	1 259 090

АТ «МИКОЛАЇВОБЛЕНЕРГО»

Фінансова звітність (окрема)
за період, що закінчився 31 грудня 2019 року
(в тисячах українських гривень, якщо не зазначено інше)

1	2	3	4	5
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	9	61 874	65 746
Поточні біологічні активи	1110		-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	10	151 671	19 240
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
за виданими авансами	1130		18 771	11 241
з бюджетом:	1135	11	8 602	2
у тому числі з податку на прибуток	1136		8 587	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	10	561	588
Поточні фінансові інвестиції	1160		-	
Гроші та їх еквіваленти	1165	12	5 499	11 907
Витрати майбутніх періодів	1170		-	
Інші оборотні активи	1190	11	42 834	22 882
Усього за розділом II	1195		289 812	131 606
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття				
Баланс	1300		1 234 021	1 390 696
Пасив	Код рядка	Номер примітки	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4	5
I. Власний капітал				
Зареєстрований капітал	1400	13	39 660	39 660
Капітал у дооцінках	1405		-	
Додатковий капітал	1410		96 349	96 349
Резервний капітал	1415		11 356	12 548
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		192 024	209 354
Неоплачений капітал	1425		-	
Вилучений капітал	1430		-	
Усього за розділом I	1495		339 389	357 911
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		-	
Довгострокові кредити банків	1510		-	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	17	174 293	123 153
Довгострокові забезпечення	1520	14	781	823
Цільове фінансування	1525	15	3 018	2 909
Усього за розділом II	1595		178 092	126 885

АТ «МИКОЛАЇВОБЛЕНЕРГО»

Фінансова звітність (окрема)
за період, що закінчився 31 грудня 2019 року
(в тисячах українських гривень, якщо не зазначено інше)

1	2	3	4	5
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	18	34 830	68 000
Поточна кредиторська заборгованість за:				
довгостроковими зобов'язаннями	1610	17	42 931	53 083
товари, роботи, послуги	1615	19	239 215	112 808
розрахунками з бюджетом:	1620		16 285	11 753
у тому числі з податку на прибуток	1621		-	962
розрахунками зі страхування	1625		13 881	13 786
розрахунками з оплати праці	1630	20	60 986	60 238
авансами одержаними	1635	21	165 762	450 722
за розрахунками з учасниками	1640		3 189	3 747
Поточні забезпечення	1660	14	84 824	83 794
Доходи майбутніх періодів	1665		-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	16	54 637	47 969
Усього за розділом III	1695		716 540	905 900
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700			
Баланс	1900		1 234 021	1 390 696

Керівник

Мяков Антон Євгенович

Головний бухгалтер

Прущак Олександр Васильович

Ця фінансова звітність була затверджена до випуску 24.02.2020.

АТ «МИКОЛАЇВОБЛЕНЕРГО»

Фінансова звітність (окрема)

за період, що закінчився 31 грудня 2019 року

(в тисячах українських гривень, якщо не зазначено інше)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2019 рік

Форма N 2

Код за ДКУД

1801003

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	Номер примітки	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	26	1 338 455	3 771 843
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	22	(1 176 554)	(3 632 875)
Валовий:				
Прибуток	2090		161 901	138 968
Збиток	2095		(-)	(-)
Інші операційні доходи	2120	27	51 322	36 981
Адміністративні витрати	2130	23	(100 514)	(115 186)
Витрати на збут	2150	24	(6 035)	(4 884)
Інші операційні витрати	2180	25	(49 406)	(5 085)
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
Прибуток	2190		57 268	50 794
Збиток	2195		(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200		-	-
Інші фінансові доходи	2220	28	577	736
Інші доходи	2240	29	151	5 050
Фінансові витрати	2250	30	(16 776)	(19 847)
Втрати від участі в капіталі	2255		(-)	(-)
Інші витрати	2270	31	(189)	(3 909)
Фінансовий результат до оподаткування:				
Прибуток	2290		41 031	32 824
Збиток	2295		(-)	(-)
(Витрати) / дохід з податку на прибуток	2300	8	(10 591)	(8 987)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		-	-
Чистий фінансовий результат:				
Прибуток	2350		30 440	23 837
Збиток	2355		-	-

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку і "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "МІКОЛАЙВОБЛЕПЕРТО"		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
Територія	МІКОЛАЙВСЬКА		за СДРПОУ	2022	01	01
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство		за КАТОТТГ	23399393		
Вид економічної діяльності	Ремоділення електроенергії		за КОІ(Ф)	U448060130010035747		
Середня кількість працівників	2 204		за КВЕД	230		
Адреса, телефон	вулиця Громадянська, буд. 40, м. Миколаїв, Миколаївська обл. 54017			35.13		
Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)			539421			
Складено (зробити позначку "х" у відповідній клітинці):						
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку						
за міжнародними стандартами фінансової звітності						

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2021 р.

V

А К Т И В		Форма М1 Код за ДКУД 1801001	
1	Код рідка 2	На початок звітного періоду 3	На кінець звітного періоду 4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	3 088	1 923
первісна вартість	1001	16 343	16 326
накопичена амортизація	1002	13 255	14 403
Незвернені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	1 280 031	3 336 104
первісна вартість	1011	2 521 575	4 507 036
знош	1012	1 241 544	1 170 932
Інвестиційна нерухомість	1013	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знош інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	200	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1043	3 239	467
Гудвіл	1050	10 054	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	1 296 612	3 338 494
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	56 686	89 267
виробничі запаси	1101	56 686	89 267
незакінчене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	-	-
товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	61 786	61 875
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	4 962	17 054
у тому числі з податку на прибуток	1135	5	10
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	10
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інші поточні дебіторська заборгованість	1155	2 293	5 104
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	200
Гроші та їх еквіваленти	1165	33 685	26 893
готівка	1166	1	-
рахунки в банках	1167	33 684	26 893
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частина перебіглого у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах нарахованих премій	1183	-	-

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку і "Заказів плати до фінансової звітності"

Підприємство	АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "МІКОЛАЙОВЛЕПЕРТО"		Дата (рік, місяць, число)	КОДИ	
Територія	МІКОЛАЙВСЬКА		за СДР(ПОУ)	2022	01 01
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство		за КАТОТТГ	23399393	
Вид економічної діяльності	Розподілення електроенергії		за КО(ІФ)	UA48060150010035747	
Середня кількість працівників	2 3204		за КВЕД	230	
Адреса, телефон	вулиця Громадянська, буд. 40, м. Миколаїв, Миколаївська обл., 54017			35.13	
Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)			539421		
Складено (зробити позначку "X" у відповідній колонці):					
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку					
за міжнародними стандартами фінансової звітності					

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2021 р.

V

		Форма М1 Код за ДКУД 1801001	
А К Т И В		На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Необоротні активи		3	4
Нематеріальні активи	1000	3 088	1 923
первісна вартість	1001	16 343	16 326
накопичена амортизація	1002	13 255	14 403
Незакінчені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	1 280 031	3 336 104
первісна вартість	1011	2 521 575	4 507 036
знос	1012	1 241 544	1 170 932
Інвестиційні нерухомості	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	200	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	3 239	467
Відстрочені податкові активи	1045	10 054	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок копій у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	1 296 612	3 338 494
II. Оборотні активи			
Запаси			
виробничі запаси	1100	56 686	89 267
незавершене виробництво	1101	56 686	89 267
готова продукція	1102	-	-
товари	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити нерестраховані	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцією, товари, роботи, послуги	1125	61 786	61 875
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	4 962	17 054
з бюджетом	1135	5	10
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	10
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інші поточні дебіторська заборгованість	1155	2 295	5 104
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	200
Гроші та їх еквіваленти	1165	33 685	26 893
готівка	1166	1	-
рахунки в банках	1167	33 684	26 893
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частина перебіглого у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах нагромадженні премій	1183	-	-

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	31 439	30 776
Усього за розділом II	1195	190 858	231 179
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	1 487 470	3 869 673

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	39 660	39 660
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	1 904 940
Додатковий капітал	1410	96 349	96 349
вмійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	12 548	29 270
Перемоділений прибуток (нескоєртий збиток)	1420	502 704	339 426
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	651 261	2 409 645
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податки зобов'язання	1500	-	340 681
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	68 417	9 806
Довгострокові забезпечення	1520	1 913	1 562
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	1 913	1 562
Цільове фінансування	1525	2 739	2 569
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Прізовий фонд	1540	-	-
Резерв на авіафлоту диск-поти	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	73 069	354 678
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1610	81 311	101 781
товари, роботи, послуги	1615	147 880	138 923
розрахунками з бюджетом	1620	40 396	35 860
у тому числі з податку на прибуток	1621	17 943	11 847
розрахунками зі страхування	1625	19 166	17 408
розрахунками з оплати праці	1630	83 292	73 580
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	219 167	194 827
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	182	33 021
Поточна кредиторська заборгованість зі внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	82 219	80 456
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комерційні доходи від перестрахування	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	83 527	109 494
Усього за розділом III	1695	763 140	805 380
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	1 487 470	3 869 673

Керівник

ДАНИЛКІВ Вадим Дмитрович

Головний бухгалтер

ВЕЗДЕНЕЦЬКА Алла Анатоліївна

1 Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад

2 Визначається в порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство **АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "МИКОЛАЇВОбЛЕНЕРГО"** Дата (рік, місяць, число) **2022 01 01**
 (підприємства) за СДРІОУ

КОДИ		
2022	01	01
23399393		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
 за Рік 2021 р.

Форма № 2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2 361 477	2 024 806
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 795 624)	(1 527 739)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	565 853	497 067
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	22 893	19 174
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2122	-	-
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2123	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(134 041)	(119 140)
Витрати на збут	2150	(-)	(-)
Інші операційні витрати	2180	(32 497)	(37 582)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2182	-	-
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	422 208	359 519
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	227	23 412
Інші доходи	2240	1 091	498
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги	2241	-	-
Фінансові витрати	2250	(4 789)	(12 620)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(393 498)	(549)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	25 239	370 260
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(5 692)	(66 256)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	19 547	304 004
збиток	2355	(-)	(-)